

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățămîntului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățămînt, Știință, Cultură,
Poligrafie, Presă și Edituri

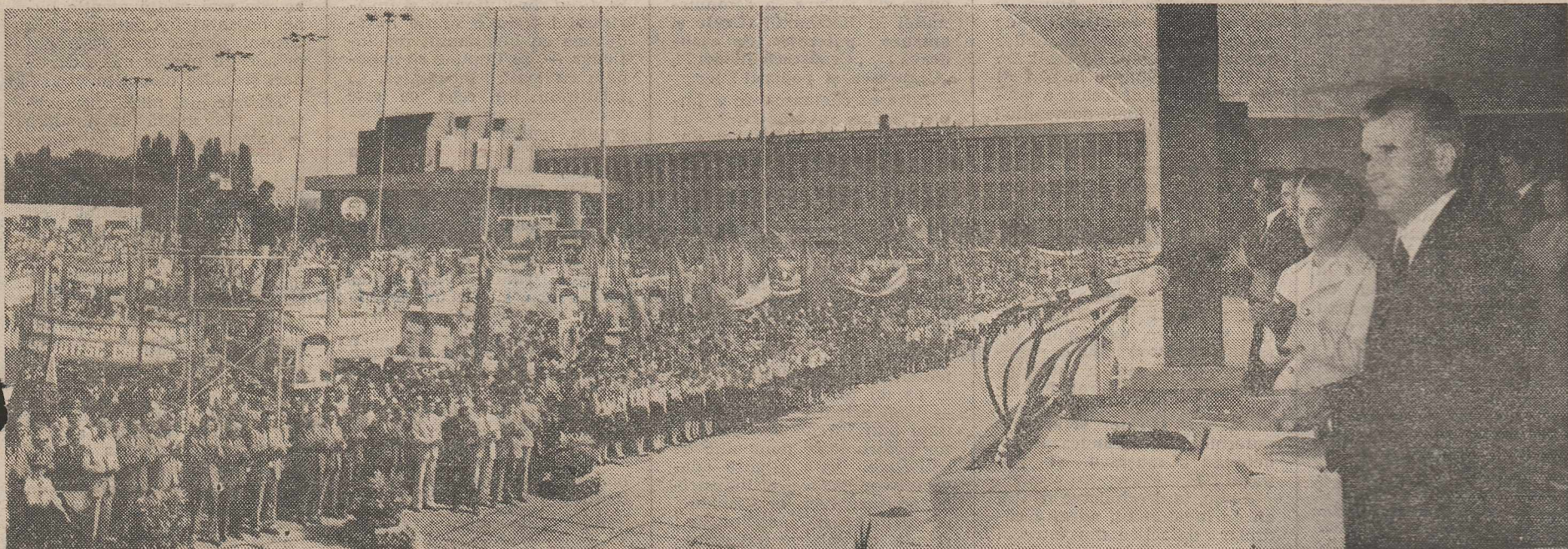
ANUL XIII (XXXIV) Nr. 291 (1 377)
Simbătă 20 septembrie 1986

8 pagini — 2,50 lei

Într-o impresionantă atmosferă de entuziasm și angajare revoluționară pentru perfecționarea continuă a învățămîntului românesc și formarea de cadre cu înaltă pregătire, necesare progresului multilateral al țării

În cadrul vizitei de lucru în Capitală TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, ÎMPREUNĂ CU TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU, A PARTICIPAT LA DESCHIDEREA NOULUI AN DE ÎNVĂȚĂMÎNT

Participanții la Marea adunare populară au dat expresie sentimentelor de profundă dragoste și recunoștință față de secretarul general al partidului, hotărîrii de a înlăptui exemplar istoricele obiective stabilite de Congresul al XIII-lea al P.C.R.

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

La Marea Adunare Populară din Capitală

Dragi tovarăși,

Aș dori, în primul rînd să vă adresez dumneavoastră, tuturor oamenilor muncii din Capitală, studenților și elevilor, un salut călduros. Împreună cu cele mai bune urări, în numele conducerii noastre de partid și de stat, precum și al meu personal. **(Aplauze și urale puternice ; se scandează îndelung : „Ceașescu-P.C.R. !”, „Ceașescu și poporul !”).**

Sîntem la deschiderea noului an de învățămînt 1986—1987, care corespunde cu începerea celui de-al optulea cincinal ce marchează trecerea României la un nou stadiu de dezvoltare, realizarea unei noi calități a muncii și vieții — deci și a învățămîntului — înlăptuirea noii revoluții tehnico-științifice și a noii revoluții agrare. **(Aplauze și urale puternice ; se scandează îndelung : „Ceașescu și poporul !”).**

Cu prilejul deschiderii nou-

lui an de învățămînt, adresez tuturor elevilor și studenților, cadrelor didactice din întreaga țară cele mai bune urări de succes în învățămînt. În cercetare ! Să faceți astfel încît acest an școlar să marcheze un proces de perfecționare și modernizare a întregului învățămînt, în concordanță cu obiectivele stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului, cu noua etapă, superioară de dezvoltare a patriei noastre socialiste ! **(Urale și aplauze puternice, îndelungate ; se scandează : „Ceașescu și poporul !”).**

Am vizitat Institutul Agromonic, Politehnica, un liceu, o mare uzină industrială din Capitală și o fabrică de aparatură de cercetare, care se găsește pe această platformă. În general, avem impresii bune despre condițiile materiale existente în învățămîntul din Capitală, despre felul în care s-au pregătit conducerea unităților de învățămînt, elevii și studenții pentru noul an. A-

sem, de asemenea, impresii bune din uzina și întreprinderea pe care le-am vizitat.

Nu doresc acum să mă opresc mult asupra problemelor dezvoltării României în cel de-al 8-lea cincinal, deoarece numai cu 10 zile în urmă am prezentat în marele Congres al democrației muncitorești-revoluționare atît rezultatele cît și obiectivele dezvoltării pînă în anii 1990 și, în unele domenii, pînă în anii 2000. Am subliniat, cu îndreptățită mîndrie, marea rezultate obținute de poporul nostru în anii construcției socialiste, care au făcut ca România să devină o țară puternică industrial-agrară, ce asigură întregului nostru popor un nivel de viață materială și spirituală tot mai ridicat. **(Urale și aplauze puternice ; se scandează „Stima noastră și mîndria, Ceașescu—România !”).**

Congresul oamenilor muncii a adoptat în unanimitate planurile și programele de dez-

voltare a patriei noastre. Avem o perspectivă minunată de dezvoltare a României în toate domeniile ! Trebuie să realizăm dezvoltarea intensivă a patriei noastre și, repet, noua revoluție tehnico-științifică, noua revoluție agrară, să asigurăm ridicarea patriei noastre socialiste pe noi culmi de progres și civilizație. Să facem astfel încît România să aibă o industrie și o agricultură de prim rang, să demonstrăm, prin realizările noastre, superioritatea socialismului, forța unui popor stăpîn pe destinele sale, care-și făurește în mod liber propriul său viitor, viitorul comunist ! **(Aplauze și urale ; se scandează îndelung : „Ceașescu și poporul !”).**

Mi-a făcut o plăcere deosebită să cunosc rezultatele obținute în diferite facultăți din Politehnică, să constat preocuparea de a ridica continuu nivelul tehnic-calitativ, de a contribui la dezvoltarea generală a industriei noastre —

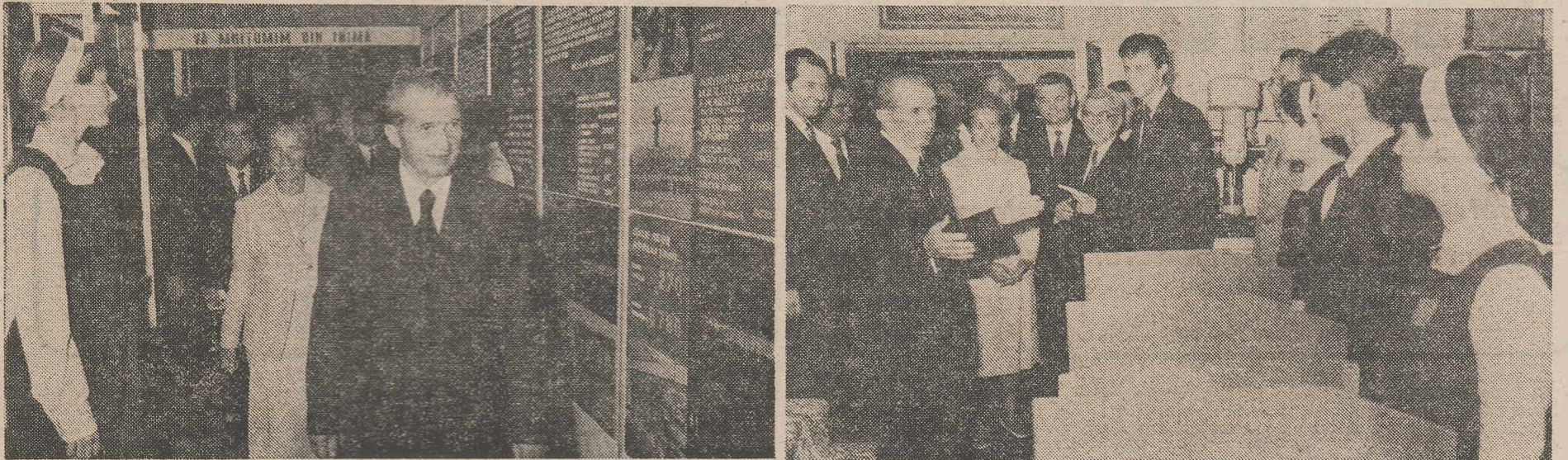
ceea ce înseamnă că dispunem de o bază trainică pentru ca învățămîntul tehnic din patria noastră să poată să-și îndeplinească în bune condiții rolul pe care-l are în formarea cadrelor pentru toate sectoarele de activitate, pentru a asigura industriei noastre specialiști cu înalte cunoștințe tehnico-științifice, în stare să producă mașini și utilaje la nivelul celor mai bune, comparativ cu cele existente, sau care se vor realiza, pe plan mondial. Dispunem de această bază și trebuie să facem totul pentru ca învățămîntul nostru tehnic să se ridice continuu la un nivel tot mai înalt, să răspundă cerințelor poporului nostru, curjerilor științei și tehnicii mondiale ! **(Aplauze și urale puternice ; se scandează : „Stima noastră și mîndria Ceașescu — România !”).**

Mi-a făcut, de asemenea, o deosebită plăcere să ascult ce-

(Continuare în pag. a 2-a)

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, ÎMPREUNĂ CU TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU, A PARTICIPAT LA DESCHIDERA NOULUI AN DE ÎNVĂȚĂMÎNT

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

La Marea Adunare Populară din Capitală

(Urmare din pag. 1)

ea ce s-a spus despre rezultatele obținute la Institutul Agronomic, despre producțiile de 8 000 kg la grâu, de peste 20 000 kg de porumb la hectar, ceea ce demonstrează că și în domeniul agriculturii avem rezultate bune și — după cum am menționat la Congresul oamenilor muncii — nu numai în învățămînt și cercetare, dar și în producția unităților agricole, a cooperativelor și unităților de stat, într-un județ care a devenit „Erou al noii revoluții agrare” pentru producțiile de peste 20 000 kg de porumb la hectar, de peste 7 000 kg de orz și de peste 6 000 kg de grâu la hectar. Sînt producții care demonstrează că și în agricultură mergem cu pași hotărîți în îndeplinirea obiectivelor stabilite de congresul partidului, a noii revoluții agrare. (Aplauze și urale puternice; se scandează: „Ceaulescu și poporul!”, „Ceaulescu-P.C.R.!”).

Am vizitat un liceu industrial. Am constatat că și acolo există o bună bază tehnică pentru învățămînt, o preocupare a cadrelor didactice și elevilor pentru a-și însuși cele mai noi cunoștințe și, în același timp, să contribuie și la realizarea unor produse de înaltă tehnicitate. În general, în întregul învățămînt liceal, gimnazial, în învățămîntul primar și profesional dispunem, de asemenea, de o puternică bază materială, care asigură cele mai bune condiții pentru formarea muncitorilor și specialiștilor de înaltă calificare, pentru toate domeniile.

Într-adevăr, ne propunem să realizăm o nouă calitate, dezvoltarea intensivă, revoluția în domeniul tehnicii, științei, al agriculturii. Acum, — așa cum am menționat, de altfel, la Congresul oamenilor muncii — trebuie să realizăm și o nouă revoluție în nivelul de formare a cadrelor, a specialiștilor din toate domeniile! Trebuie să ridicăm întregul învățămînt românesc pe o bază superioară din punct de vedere al nivelului de pregătire a tuturor specialiștilor, pentru că, pînă la urmă, numai nivelul de pregătire al muncitorilor, țărănilor, intelectualilor, al întregului nostru popor va determina victoria noii revoluții tehnico-științifice și agrare, va asigura îndeplinirea Programului partidului de faurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare spre comunism! (Urale și aplauze puternice; se scandează îndelung: „Ceaulescu și poporul!”).

Acum, la deschiderea noului an de învățămînt, adresez cadrelor didactice din întregul învățămînt, studenților, elevilor, chemarea de a face totul pentru ridicarea continuă la un nivel cit mai înalt a întregului nostru învățămînt!

Mă adresez studenților și elevilor cu chemarea: „Învățați, învățați și iar învățați!”, „Învățați și însușiți-vă cele mai noi cunoștințe ale tehnicii, ale științei, ale cunoașterii umane universale în general!”, pentru că numai specialiștii și muncitorii cu o înaltă calificare, cu înalte cunoștințe vor putea să asi-

gure continuarea dezvoltării României, ridicarea ei pe noi culmi de progres și civilizație, vor putea conduce miine opera de faurire a comunismului în România! (Urale și aplauze puternice. Se scandează: „Ceaulescu-tinerii!”, „Ceaulescu și poporul!”).

Adresez chemarea de a împleți strîns învățămîntul cu activitatea de cercetare, dar mai cu seamă cu producția! Învățați și muncii! Trebuie să nu uităm nici un moment că faurim o societate a muncii libere, în care, în procesul diviziunii socialiste a muncii, fiecare trebuie să-și aducă contribuția activă la dezvoltarea materială și spirituală a patriei noastre. Numai prin muncă — înțelegînd prin aceasta complexitatea muncii materiale fizice și intelectuale ca un tot unitar, dialectic — vom asigura și formarea unui bun specialist și muncitor pentru toate domeniile de activitate, vom asigura adevărați conducători ai industriei, ai economiei, ai României socialiste și comuniste! (Urale și aplauze puternice; se scandează îndelung: „Vom munci, vom învăța, țara o vom înălța!”).

Apreciind rezultatele de pînă acum în dezvoltarea învățămîntului, a nivelului său în toate domeniile, trebuie să spunem deschis, acum la începutul noului an de învățămînt, că mai sînt și în acest domeniu multe lucruri de îmbunătățit. Trebuie să înțelegem că, și în învățămînt, că în toate domeniile de acti-

vitate, avem lucruri bune pe care trebuie să le generalizăm, dar avem și lucruri pe care trebuie să le înlăturăm. Și, fiind revoluționari, și învățămîntul trebuie să fie întotdeauna un învățămînt revoluționar — se impune să acționăm cu toată fermitatea, să înlăturăm tot ceea ce este vechi, ceea ce nu mai răspunde noilor etape de dezvoltare a patriei noastre, a științei, tehnicii și culturii, și să promovăm cu cea mai mare îndrăzneală și curajă noul în toate domeniile de activitate! Învățămîntul trebuie să se afle în primele rînduri ale luptei pentru nou, să fie un învățămînt revoluționar, care trebuie să tindă permanent spre tot ce este mai bun, să lupte pentru descoperirea de noi taine ale naturii, ale universului, să pună în serviciul omului, al civilizației tot ceea ce a creat și va crea natura — dar acum cu contribuția omului — mai bun în dezvoltarea generală a lumii! Numai așa învățămîntul nostru va fi permanent un învățămînt revoluționar, va servi poporul, cauza socialismului și comunismului! (Urale și aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung: „Stimă noastră și mindria, Ceaulescu—România!”).

Nu mi-am propus acum să formulez critici față de unele minusuri din învățămîntul din Capitală sau din alte părți ale țării. Nu mi-am propus aceasta, nu pentru că nu ar fi nimic de criticat, dar am convingerea că, atît cadrele didactice, cit și studenții și elevii vor înțelege că trebuie să analizeze ei înșiși minusurile, să tragă învățămîntele și concluziile pentru perfecționarea și modernizarea întregului învățămînt din toate sectoarele. Sper că veți trage aceste concluzii și vom avea rezultate bune în noul an de învățămînt! (Urale și aplauze puternice; se scandează: „Vom munci, vom învăța — țara o vom înălța!”).

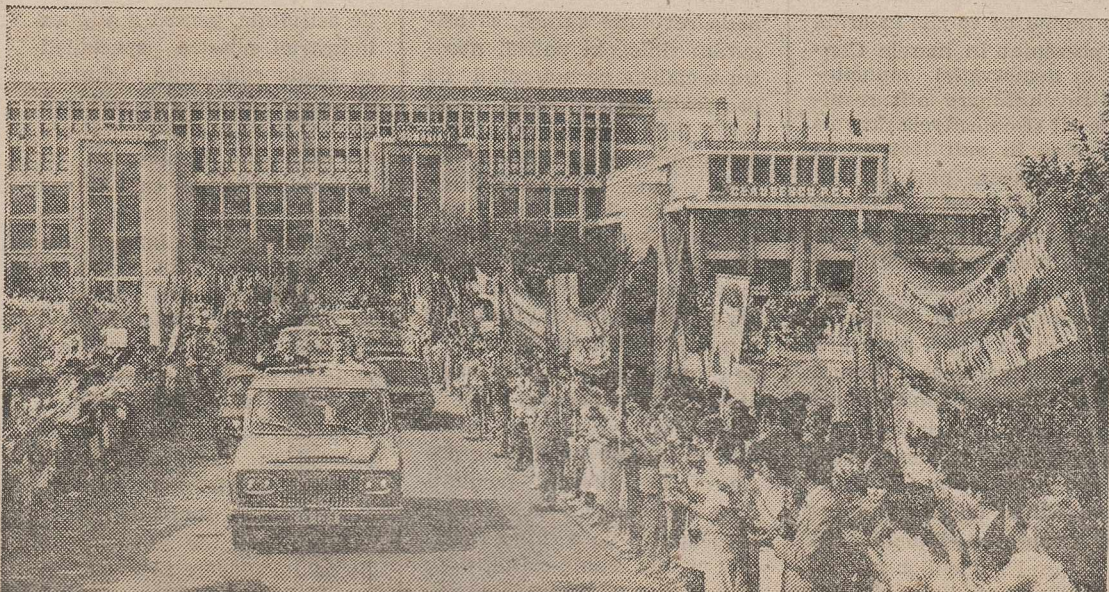
În Capitală învăță peste 35 la sută din studenții și peste 20 la sută din elevii țării, deci Bucureștiul reprezintă cea mai puternică cetate de învățămînt a patriei noastre. Aceasta impune ca, atît con-

ducerile instituțiilor de învățămînt, cit și Ministerul Educației și Învățămîntului și Comitetul municipal de partid, să acorde mai multă atenție bunei organizări și desfășurării a acestui proces vast care cuprinde un număr mare de tineri și cadre didactice.

Trebuie mai multă perseverență, mai multă răspundere în folosirea bazei materiale, a timpului de învățămînt! Și aici se cere mai multă disciplină, mai multă ordine! Trebuie să facem astfel încît învățămîntul din Capitală, din toate domeniile, să ocupe un loc fruntaș și, dacă este posibil, primul loc în desfășurarea învățămîntului. Noi avem, în multe domenii, organizată întrecerea între județe. Cred că va trebui să introducem și o întrecere între centrele universitare pentru învățămîntul superior și între județe, pentru a răspunde în felul acesta la dezvoltarea generală a județelor, și prin ridicarea nivelului de pregătire a cadrelor, a specialiștilor, pentru toate domeniile de activitate. Numai întrecerea în industrie, în agricultură și în alte domenii, nu este suficientă, pentru că oamenii hotărîsc și producția agricolă și industrială — și deci trebuie să includem în întrecere și învățămîntul, avînd în vedere că specificul acestor sectoare privește totemai nivelul învățămîntului și participării active a cadrelor didactice, a studenților și elevilor, la întregul proces de învățămînt, de cercetare, de producție, în toate domeniile. Să facem astfel încît să sudăm și să devină puternică unitatea între muncitori, țărani, intelectuali, între școală și producție! (Urale și aplauze puternice, prelungite. Se scandează: „Vom munci, vom învăța, țara o vom înălța!”).

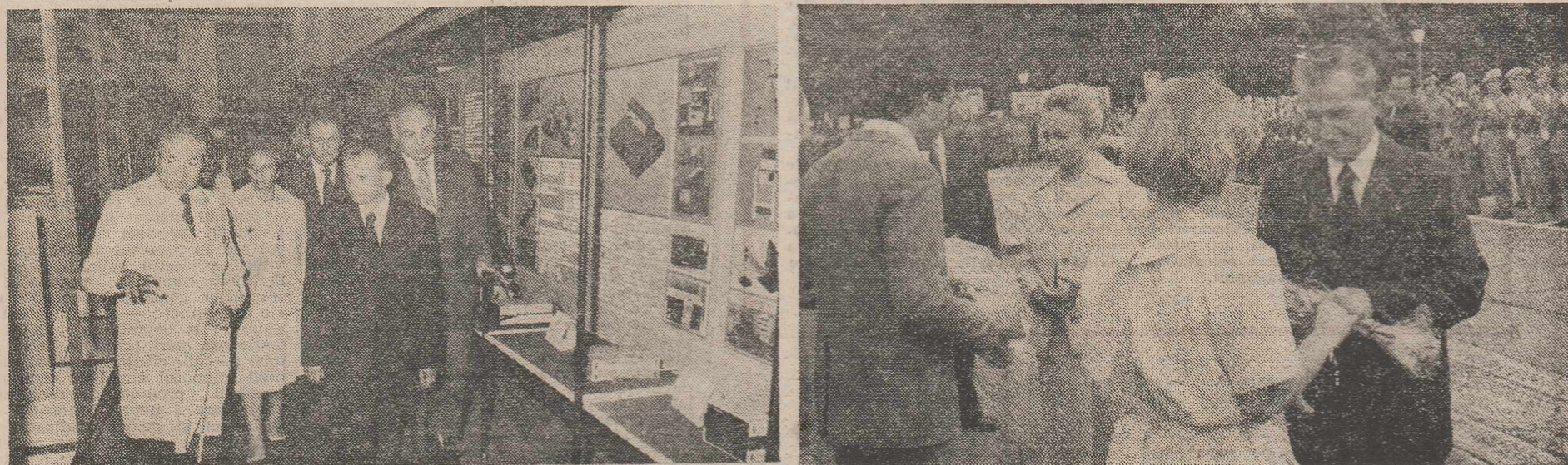
Am convingerea că studenții, elevii, cadrele didactice din București — ca, de altfel, din întreaga țară — vor porni în noul an de învățămînt cu hotărîrea fermă de a acționa în spiritul hotărîrilor Congresului al XIII-lea al partidului, de a face totul pentru a demonstra marea capacitate a tineretului și a poporului nostru de a-și însuși tot ce este mai bun în știință și tehnică, în dezvoltarea mondială, în cultură, și de a contribui

(Continuare în pag. a 3-a)

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, ÎMPREUNĂ CU TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU, A PARTICIPAT LA DESCHIDEREA NOULUI AN DE ÎNVĂȚĂMÎNT

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

La Marea Adunare Populară din Capitală

(Urmare din pag. a 2-a)

la formarea omului nou, constructor conștient al României socialiste și comuniste! **(Urale și aplauze puternice, prelungite; se scandează: „Ceaușescu — P.C.R.!”**, „Ceaușescu și poporul!”, „Ceaușescu — tinerii!”).

Este necesar ca Uniunea Tineretului Comunist, asociațiile studentești, pionierii, să se angajeze cu toată forța lor pentru a contribui împreună cu școala, cu cadrele din toate domeniile, la înfăptuirea obiectivelor privind perfecționarea și modernizarea învățămîntului nostru.

Organizațiile de partid din toate județele, din toate centrele universitare, organizațiile de partid din învățămînt trebuie să considere ca obiectiv fundamental al lor înfăptuirea în cele mai bune condițiuni a procesului de învățămînt. Așa cum am menționat la Congresul oamenilor muncii, doresc să subliniez că, și în domeniul învățămîntului, a fi comunist, a fi revoluționar, trebuie să fii în primele rînduri pentru îmbunătățirea și perfecționarea întregii activități, pentru unirea eforturilor tuturor studenților și elevilor, ale cadrelor didactice în desfășurarea procesului de învățămînt. Numai așa, organizațiile de partid, aflîndu-se în primele rînduri și fiind exemplu în desfășurarea activității lor, își vor îndeplini rolul de forță politică conducătoare în acest sector foarte important al activității noastre. **(Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung: „Ceaușescu — P.C.R.!”)**.

Fără îndoială, însuși învățămîntul constituie principala factor al educației și formării omului nou. Dar, și în acest cadru, trebuie să subliniez necesitatea intensificării activității politico-educative, de ridicare a nivelului general de cultură, de însușire și dezvoltare a științelor sociale, de a pune la baza întregului proces revoluționar, dar și a activității politico-educative, de formare a omului nou, multilateral dezvoltat, socialismul științific, concepția revoluționară despre lume și viață, materialismul dialectic și istoric.

Specialistul trebuie să fie un bun cunoscător a tot ce este mai nou în domeniul său, dar, în același timp, să aibă și un nivel general de cultură, de cunoștințe, să înțeleagă sensul dezvoltării lumii, a societății. Pentru a fi revoluționar trebuie, într-adevăr, să stăpînești multilateral tot ceea ce este mai nou în toate domeniile — și noi avem nevoie de un inginer, de un chimist, de un agronom, de un medic cu înalte cunoștințe tehnice, dar și politico-culturale, ideologice, de un revoluționar în adevăratul sens al cuvîntului! Numai așa vom înfăptui revoluția socialistă în noua etapă de dezvoltare — noua etapă a comunismului în România! **(Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung: „Ceaușescu — P.C.R.!”**, „Ceaușescu și poporul!”).

Dragi tovarăși,

La Congresul oamenilor muncii am vorbit pe larg despre problemele internaționale. De aceea, voi sublinia numai cîteva probleme ale situației mondiale. Întreaga noastră politică de dezvoltare a patriei este condiționată și se desfășoară într-o strînsă unitate dialectică cu politica internațională de pace și colaborare, deoarece numai în condiții de pace vom putea înfăptui — alături de alte națiuni — programul nostru, programele pe care le au alte popoare, de dezvoltare economico-socială, de realizare a unei lumi a dreptății și prieteniei între toate națiunile lumii! **(Urale și aplauze puternice; se scandează îndelung: „Ceaușescu — pace!”)**.

Ne aflăm într-o perioadă cînd, în viața internațională continuă încă cursa înarmărilor și, în primul rînd, a celor nucleare. Chiar cu cîteva zile în urmă, Statele Unite ale Americii au efectuat o nouă explozie nucleară, ignorînd cerințele opiniei publice mondiale, ale însuși poporului american, care doresc să se pună capăt experiențelor nucleare, realizarea unor asemenea zone în nordul, centrul Europei și pe alte continente. **(Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung:**

puternice; se scandează cu putere: „Dezarmare — pace!”, „Ceaușescu — pace!”).

România se pronunță ferm pentru dezarmarea nucleară, susține programul Uniunii Sovietice în această privință. Ne pronunțăm pentru oprirea amplasării în Europa de noi arme nucleare de tot felul și pentru trecerea la retragerea celor existente. Europa nu are nevoie de arme nucleare! Europa trebuie să obțină, într-un timp cât mai scurt, eliminarea din toate statele europene a oricăror arme nucleare! Numai așa se poate asigura viața și libertatea fiecărei națiuni europene! **(Urale și aplauze puternice; se scandează: „Dezarmare — pace!”)**.

Susținem realizarea programului propus de țările socialiste din Europa privind reducerea cu 25 la sută a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare în următorii 5 ani, considerînd că, în perspectivă, va trebui să ajungem la o reducere cu cel puțin 50 la sută a acestor armamente. În acest scop, la Congresul oamenilor muncii am hotărît în deplină unanimitate — și considerăm că aceasta exprimă voința întregii noastre națiuni — să trecem, chiar unilateral, la reducerea acestora, cu 5 la sută, în acest an. Sînt convins că referendumul, pe care-l vom face pînă la sfîrșitul acestui an, se va bucura de aprobarea întregii noastre națiuni, pentru că aceasta va demonstra voința unui popor care își făurește o viață nouă, liberă, de a se trece la reducerea armamentelor, de a merge ferm spre o lume fără arme, fără războaie, o lume mai dreaptă și mai bună! **(Urale și aplauze puternice, îndelungate. Se scandează: „Dezarmare — pace!”)**.

Ne pronunțăm pentru soluționarea tuturor problemelor litigioase dintre state numai prin tratative. Sîntem pentru realizarea de noi pași în direcția colaborării în Balcani și transformarea regiunii noastre într-o zonă fără arme nucleare și chimice, fără baze militare străine. Susținem, de asemenea, realizarea unor asemenea zone în nordul, centrul Europei și pe alte continente. **(Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung:**

„Ceaușescu — România, pacea și prietenia!”).

Susținem în mod activ lupta pentru lichidarea subdezvoltării, pentru o nouă ordine economică internațională. Considerăm că este necesar ca, în cel mai scurt timp, să se organizeze o conferință internațională, sub auspiciile Organizației Națiunilor Unite, pe aceste probleme, — deoarece, fără o soluționare rapidă a acestor probleme, economia mondială va continua să se înrăutățească și, odată cu aceasta, se va înrăutăți și mai mult situația țărilor în curs de dezvoltare, cu consecințe foarte grave care vor accentua instabilitatea. Trebuie să facem totul pentru relații noi, pentru o nouă ordine economică egală și echitabilă pentru toate națiunile lumii! **(Urale și aplauze puternice; se scandează îndelung: „Ceaușescu — România — pacea și prietenia!”)**.

Avînd în vedere complexitatea și gravitatea problemelor mondiale, se impune intensificarea luptei și acțiunii tuturor forțelor progresiste, antiimperialiste, a tuturor popoarelor, pentru a determina oprirea cursului periculos al evenimentelor și trecerea la o politică nouă, de destindere, de colaborare, de pace. Noi avem ferma convingere că, acționînd unite, popoarele dispun de forța necesară pentru a impune pacea, dezarmarea, relații noi, de egalitate, de respect al independenței, de neamsec în treburi interne, de renunțare la forță și la amenințarea cu forța, de respectare a dreptului fiecărei națiuni la dezvoltare liberă, independentă! **(Urale și aplauze puternice, prelungite)**.

În această uriașă mișcare de pace, oamenii de știință, din învățămînt au un rol foarte important. Tineretul, studenții, elevii reprezintă o uriașă forță socială care trebuie să acționeze cu mai multă hotărîre și să-și aducă o contribuție mai puternică la victoria rațiunii, a păcii, la realizarea unor relații noi, democratice între toate națiunile lumii. Tineretul, elevii din patria noastră trebuie să-și unească eforturile, să întărească solidaritatea cu tineretul, cu elevii, cu studenții de pretutindeni! Oamenii

de știință români și cadrele didactice din patria noastră să intensifice activitatea Comitetului „Oamenii de Știință și Pacea”, de solidaritate cu oamenii de știință și cadrele didactice de pretutindeni. Toate acestea sînt forțe uriașe care pot să aducă o contribuție de mare însemnătate, împreună cu popoarele lor, la triumful păcii, la asigurarea unei lumi fără războaie, fără arme! **(Urale și aplauze puternice; se scandează: „Ceaușescu — pace!”**, „Vom munci, vom învăța, pacea o vom apăra!”).

Dragi tovarăși,

În încheiere, doresc, încă o dată, să adresez cadrelor didactice, studenților și elevilor urarea de a face totul pentru a obține, în noul an de învățămînt, rezultate cît mai bune, pentru ridicarea nivelului învățămîntului la cerințele partidului, ale dezvoltării științei, tehnicii și culturii.

Să faceți astfel, dragi tovarăși și prieteni, încît, prin rezultatele ce se vor obține în anul de învățămînt care începe astăzi, să ridicăm nivelul de cunoștințe și de pregătire al tineretului, al poporului nostru în formarea viitorilor specialiști din toate domeniile, a constructorilor comunismului în patria noastră! **(Aplauze și urale puternice; se scandează: „Ceaușescu — P.C.R.!”**, „Ceaușescu și poporul!”).

Vă urez, din toată inima, noi și noi împliniri, rezultate cît mai bune în învățămînt și în muncă, în toate domeniile! Multă sănătate și fericire! **(Aplauze și urale îndelungate; se scandează minute în șir: „Ceaușescu — P.C.R.!”**, „Ceaușescu și poporul!”, „Ceaușescu-tinerii, Ceaușescu-pace!”). Într-o atmosferă de puternică însuflețire și strînsă unitate, toți cei prezenți la marea adunare populară aplaudă și ovaționează cu deosebită căldură, pentru Partidul Comunist Român — forța politică conducătoare a întregii națiuni —, pentru secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

SUB SEMNUL EXIGENȚEI ȘI AL CUTEZANȚEI REVOLUȚIONARE

Intrată în nobila tradiție a școlii românești, deschiderea noului an de învățământ, desfășurată sub cele mai înalte auspicii, în prezența secretarului general al partidului, președintelui Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, a marcat, și în acest an, debutul într-o nouă etapă de muncă, în consens cu exigențele dezvoltării economice sociale și în concordanță cu minunatele condiții materiale și spirituale asigurate învățământului românesc.

„Acum, la deschiderea noului an de învățământ, — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului — adresez cadrelor didactice din întregul învățământ, studenților, elevilor, chemarea de a face totul pentru ridicarea continuă la un nivel cât mai înalt a întregului nostru învățământ”.

O chemare caldă și, totodată, un însuflețitor îndemn pentru tinerele generații, ca și pentru educatoarele, învățătorii și profesorii lor, de a acționa hotărât — încă din prima zi de școală — pentru continua perfecționare a pregătirii profesionale și politico-ideologice, pentru a deveni și a pregăti competenți și cutezători constructori ai socialismului în România.

Prin conținutul lor, articolele reunite în aceste pagini aduc în atenția cititorilor câteva repere orientative privind preocupările cadrelor didactice în noul an de învățământ.

Proiectarea activității didactice la începutul anului școlar

1. Proiectarea activității de instrucție și educație se înscrie printre problemele care preocupă în mod deosebit pe pedagogi. Importanța acordată proceselor pe care le comportă este apreciată de unii autori ca o autentică „revoluționare” a învățământului. Credem că o asemenea abordare, prin faptul că nu are consistența pe care numai realitatea școlară o conferă principiilor și orientărilor teoretice, este tot atât de dăunătoare practicii instructiv-educative ca și subestimarea importanței reale a acestei acțiuni. Fără a minimaliza funcțiile acțiunilor de această natură pentru calitatea actului didactic, este util să subliniem că eficacitatea lor depinde, în primul rând, de înțelegerea clară și deplină a rolului acestora în ansamblul acțiunilor și operațiilor pe care le implică pregătirea și realizarea procesului de instrucție și educație. Dacă ignorarea lor se află la originea situațiilor în care activitatea didactică se desfășoară sub impulsul deciziilor adoptate ad-hoc de profesor, al „inspirației” de moment, fetisizarea lor generează credința eronată și dăunătoare că proiectarea este suficientă pentru realizarea unei activități încununată de succes. Este posibil ca tocmai acest mod de a înțelege rolul ei în organizarea procesului didactic să genereze tendința ce se manifestă în activitatea unor cadre didactice în sensul „complicării” acțiunilor de acest fel, al „formalizării” lor, fără ca prin aceasta să se aducă un plus de precizie și rigoare în conceperea activității didactice. Or, experiența practică arată că oricât de riguros ar fi realizată acțiunea de proiectare, aceasta nu asigură, prin ea însăși, succesul activității didactice. Ea constituie una din premisele unei activități izbutite, o condiție necesară pentru realizarea unui demers didactic eficient. Legitimitatea acțiunii de proiectare ca și conținutul ei, nu pot fi determinate arbitrar, speculativ, ci, în mod necesar pe temeiul unor nevoi practice bine conturate. În această perspectivă, proiectarea activității de instrucție și educație se constituie ca ansamblu de procese și operații de anticipare a acesteia, conferindu-i un caracter mai sistematic și mai rațional și, în consecință, o eficiență sporită.

2. Introducerea în teoria și practica educației a conceptului de tehnologie didactică, înțeles ca sistem de procese vizând proiectarea, organizarea și alegerea mijloacelor, tehnicilor și formelor de desfășurare a activității instructiv-educative, inclusiv de evaluare a rezultatelor și a activității însăși, a determinat — în acest context — și creșterea rolului acțiunilor de proiectare a demersurilor didactice. În ansamblul proceselor pe care le implică tehnologia didactică, un rol important îl deține prefigurarea cit mai precisă a demersului, definindu-i scopurile, organizarea, procesele de instruire, mijloacele folosite. Se cunoaște că activitatea didactică, deși reprezintă un proces complex de operații ireversibile, oferă posibilități mari de realizare ca activitate programată. Ea devine cu atât mai rodnică cu cât este mai aprofundată și minuțios pregătită. De aceea, proiectarea activității didactice se întemeiază pe constatarea că eficiența acesteia depinde de gradul de precizie cu care sunt prevăzute folosirea resurselor, desfășurarea procesului, interacțiunea componentelor, eliminarea activităților inutile și a acțiunilor necontrolate, prevenirea factorilor perturbatori ș.a.m.d.

Citeva caracteristici ale acestei activități sunt relevante pentru modul de realizare. Întii, faptul că ea privește întreaga activitate de educație, independent de amploarea acesteia, de cadrul de desfășurare, prin urmare, acțiunile pe care le implică se raportează atât la ansamblul activității de educație cit și la fiecare demers întreprins de profesor. Privit din perspectiva activității de instrucție și educație desfășurate de profesor, conținutul proiectării

privește următoarele componente principale: a) obiectivele acesteia, începând cu scopurile generale specifice disciplinei, pînă la obiectivele concrete, corelate cu conținutul restrins se ale domeniului respectiv; b) conținutul instruirii, atât informațional, teoretic, cât și experimental și practic; c) strategiile de realizare a acțiunilor de instruire și învățare; d) procesele evaluative, îndreptate asupra rezultatelor acestei activități și a procesului însuși.

Relevarea conținutului acțiunii de proiectare a activității didactice pune în evidență necesitatea ca aceasta să se extindă asupra principalelor procese pe care le presupune actul didactic și de a căror anticipare cit mai exactă depinde, în însemnată măsură, calitatea acestuia.

În al doilea rând, proiectarea pedagogică se prezintă ca acțiune continuă, permanentă, care premerge oricărei demers, independent de dimensiunea, complexitatea sau durata acestuia, chiar dacă cele mai multe din operațiile sale se săvîrșesc la începutul unor etape mai mari de activitate. Sub acest aspect, proiectarea activității instructiv-educative se concretizează într-o suită de decizii referitoare la acțiunea diverselor componente ale procesului didactic pe tot parcursul desfășurării acestuia. Se desprind din această trasătură concluzii importante pentru activitatea practică. De o parte, rezultă că pentru momentul la care ne referim, începutul unui an școlar, principalele acțiuni de proiectare a activității constau în programarea procesului de predare a unei anumite discipline de-a lungul anului școlar, în concordanță cu structura acestuia și, în acest cadru, pe parcursul primului trimestru școlar. De altă parte, se poate stabili o anumită succesivitate cu valoare de algoritm a acțiunilor de proiectare, constituite într-un sistem unitar. Ca urmare, în funcție de perioade definite ale activității școlare și de organizare a procesului de instrucție și educație, proiectarea și organizarea activității didactice pot fi ordonate pe patru secvențe de dimensiuni diferite și aflate într-un raport de subsumare, de includere: an școlar, trimestru școlar, capitol sau temă cuprinzătoare din programă (sistem de lecții), lecție.

În fine, încă o caracteristică, demnă de reținut pentru implicațiile sale practice, privește raportarea acțiunilor de proiectare la trei cadre de referință: a) activitatea anterioară, care este supusă unei evaluări diagnostice, de punere în evidență a aspectelor și procedurilor izbutite, dar și a punctelor critice ce se impun a fi remediate, în scopul prefigurării pentru etapa care urmează a unei activități ameliorate; b) situația existentă în momentul concepției (anticipării) demersurilor instructiv-educative, cu accent pe cunoașterea resurselor și mijloacelor disponibile sau care pot fi asigurate și, mai ales, pe cunoașterea potențialului de învățare al subiecților instruiți. În această ordine de idei se cunoaște că descoperi învățătorii și profesorii își încep activitatea cu elevii pe care nu-i cunosc; în toate cazurile cind este vorba de clasele de început de ciclu de învățământ (I, V, IX, XI) și destul de frecvent cind preiau clase cu care nu au lucrat în anii precedenți. Această împrejurare constituie o dificultate reală în perioada de debut a activității școlare, pentru proiectarea și organizarea acțiunilor de instrucție și educație. De aceea, activitatea de cunoaștere a elevilor — a nivelului lor de pregătire, a capacităților de învățare, a intereselor, aptitudinilor și a motivației pentru activitatea școlară, — precum și a gradului de omogenitate, eterogenitate a clasei constituie una din condițiile de bază ale unei activități didactice reușite și, în consecință, se situează printre preocupările principale ale profesorului, mai cu seamă la începutul anului școlar.

De fapt, ne aflăm în fața unei cerințe generale care privește activitatea tuturor

profesorilor și învățătorilor, chiar și a celor care lucrează, în continuare, cu clase de elevi la care au predat în anul școlar precedent, pentru că după o vacanță de două luni — sau mai mare pentru elevii din clasele primare — multe cunoștințe sînt uitate, iar altele își pierd din claritatea pe care au avut-o. Realizarea continuității în activitatea de învățare impusă, în primul rând, de logica fiecărei discipline de învățământ, ca și faptul, indecubste cunoscut, că, în cele mai multe cazuri, asimilarea unor noi cunoștințe este condiționată de stăpînirea altora face necesară verificarea măsurii în care elevii posedă cunoștințele pe care se întemeiază noul conținut ce urmează să fie învățat. Referindu-se la acest fapt, un psiholog contemporan (Ausubel R.) arată că, dacă i s-ar cere să sintetizeze principiile pedagogice într-unul singur, ar îndemna pe educatori ca la începutul oricărui program să se asigure dacă elevii cunosc ceea ce este necesar pentru înțelegerea noului conținut și apoi să-i instruiască în consecință. Și, încă un aspect al acestei activități. Ea vizează nu numai cunoașterea nivelului de pregătire a elevilor, depistarea unor lacune în pregătirea acestora ci, mai ales, adoptarea unor programe de recuperare vizind improspătarea unor cunoștințe, completarea și consolidarea celor care au o valoare instrumentală și operațională pentru asimilarea noilor cunoștințe. În acest sens, apreciem că nu poate fi considerată risipă de timp folosirea unor ore de curs în scopul arătat, atunci cind aceasta este necesară. Rezultat din acest cadru de referință, că o autentică proiectare a activității didactice, la începutul anului școlar, cel puțin în condițiile în care aceasta se realizează cu colectivități școlare pe care profesorul nu le cunoaște, se înfăptuiește numai după o perioadă, de durată variabilă, consacrată cunoașterii temeinice a nivelului de pregătire și a capacităților de învățare ale elevilor; c) al treilea cadru de referință îl constituie cerințele ce se degajă din programele școlare și din alte acte normative, care conturează predicția activității viitoare și a rezultatelor probabile ale elevilor.

3. Proiectarea activității anuale este menită să ofere o perspectivă mai îndelungată și de ansamblu asupra predării disciplinei. Din perspectiva principiului enunțat, potrivit căruia aceasta se reali-

zează în funcție de problemele pe care le comportă activitatea de instruire și învățare a unei discipline de învățământ, obiectivul său principal constă în lămurirea unei organigrame a conținutului ce urmează să fie predat, destina pînă în evidență unitățile principale succesiunea acestora în concordanță cu logica internă a disciplinei și cu cerințele vizate, cit și cu cerința asigurării corelațiilor ce se impun cu conținutul altor obiecte de învățământ, și, în timp să asigure realizarea conținutului potrivit condițiilor concrete în care desfășoară activitatea.

În acest sens, fără anumite proceduri operaționale necesare, dar și fără a întreprinde formal acțiuni inutile, ori lipsite de eficiență, apreciem că, determinat de cerințele în procesul de anticipare a activității, proiectul anual presupune definirea completă, precisă și clară a scopurilor generale instructiv-educative ale disciplinei; — analiza structurii conținutului și delimitarea unităților fundamentale mari (capitole, teme, subteme); — distribuția timpului real disponibil (numărul anual de ore) pentru eventual program de recapitulare recuperare a unor cunoștințe din precedent și pentru realizarea conținuturilor noi; — precizarea numărului de ore pentru fiecare unitate (capitol, temă) și a ritmului de parcurgere a materialului în întregime; — stabilirea secvențelor de activități și evaluări destinate recapitulărilor și evaluării de bilanț.

După cum s-a arătat, experiența largă demonstrează necesitatea ca proiectarea activității anuale să fie conținută prin detalierea datelor acesteia, în lectele trimestriale. Elementele proiectului didactic pe care le anticipă proiectul trimestrială privesc, deosebit, în vazele calendaristice în care se desfășoară capitolele și temele corespunzătoare fiecărui trimestru și mijloacele de învățământ necesare, dat fiind faptul că curarea și, respectiv, confecționarea unor materiale reclamă mai mult timp.

Se înțelege că proiectarea completă a activității didactice presupune realizarea, în continuare, și a altor faze, rulate la predarea sistemului de lecții la fiecare lecție în parte, care pun probleme instructiv-didactice diferite de cele privesc proiectarea anuală și trimestrială.

Conf. univ. dr. ION T. RADU

Limba și literatura română — primă disciplină fundamentală a școlii

Școala are, prin întregul proces de instrucție și educație, un rol hotărîtor în formarea și dezvoltarea capacității de comunicare în limba română, în cultivarea exprimării corecte și îngrijite, a interesului și a gustului pentru lectură. La acestea contribuie toate disciplinele de învățământ studiate în diferite cicluri și trepte de învățământ, dar aportul limbii române, ca primă disciplină fundamentală a școlii, este de mare însemnată în extinderea și aprofundarea cunoștințelor elevilor, în dezvoltarea gândirii și a reflecției, în formarea și îmbogățirea orizontului de cultură generală, în pregătirea elevilor pentru exercitarea, în viața de adult, a diferitelor profesii. Fără cunoașterea limbii române nu pot fi asimilate, la un nivel cel puțin satisfăcător, cunoștințele, nu pot fi însușite noțiunile, categoriile și conceptele diferitelor discipline de învățământ.

Studiul limbii și al literaturii române constituie, de asemenea, o mare resursă a educației morale, civice și patriotice a elevilor. Oamenii aflați la maturitatea vieții și de ocupații dintre cele mai diferite își amintesc de poveștile și povestirile care le-au încântat anii copilăriei și ai adolescenței, mai puțin, și la bătrînețe, versuri învățate în anii de școală.

Pentru noi, românii, limba țării este nu numai mijlocul principal de comunicare, de achiziție a informațiilor în diferite domenii, ci și tezaurul valorilor noastre spirituale, atributul esențial al ființei naționale. „O națiune, un popor — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — nu pot exista fără o istorie, fără o cultură și o limbă proprie. Aceasta constituie chezașia și forța fiecărui popor — și poporul nostru însuși a creat, de-a lungul mileniilor, limba și cultura românească”.

Fată de ce, acum, la începutul unui nou an școlar, fiecare unitate de învățământ trebuie să aibă mereu în preocupările ei de prim ordin modul în care se învață limba română în școală, contribuția specifică a acestei discipline la educația morală, patriotică și revoluționară a elevilor.

Urmărindu-se, prin obiectivele specifice fiecărei discipline de învățământ, pregătirea generală, multilaterală a generației tinere, instruirea ei temeinică pentru activitatea productivă prin însușirea disciplinelor științifice fundamentale și de specialitate, să nu uităm cuvintele lui Mihai Eminescu, după care limba românească reprezintă „studiul principal al unei școli”, „organul prin

care neamul își mostenește avutul intelectual și istoric al strămoșilor lui.”

A face educație civică și patriotică școlară, prin lecția de limba și literatură română, înseamnă, înainte de toate, elevii să vorbească și să scrie corect și îngrijit, să-și însușească limba română literară actuală. Aceasta este sarcina a școlii în ansamblu și a învățătorilor și a profesorilor de limba română în primul rând, indiferent de nivelul de predare în care se desfășoară procesul de învățământ la unele discipline.

Analize efectuate de Ministerul Educației și Învățământului, de inspectorii școlare, în cadrul diverselor activități de îndrumare și control, rezultatele obținute de elevi la probele de verificare pentru înscrierea în clasa a IX-a, la concursurile de limba și literatura română „Mihai Eminescu” arată în multe privințe, precum este evident în cunoașterea limbii române, în stăpînirea gramaticii, a normelor vorbirii și scrierii corecte, în împlinirea și nuanțarea vocabularului elevilor, a exprimării acestora. În un școli, însă, există practici didactice vechi și dogmatice în organizarea desfășurării lecțiilor de gramatică; — prezentarea laturilor formale în analizele de limbă, descriptivismul gramatical, fetisizarea analizei gramaticale concepută ca finalitate a studiului morfologiei și al sintaxei; se neglijează aspectele ce țin de valorile semantice și expresivitate, de ortografie și punctuație de aplicare a principiului concentric însușirea cunoștințelor de limbă română s-a format la unii profesori convingerea greșită că succesul lecției de limbă română se măsoară după gradul în care elevii se descurcă în analizele sintactice ale unor fraze dificile, cu frecvente abateri de la cunoștințele elementare învățate, toate acestea în detrimentul excelsității scrierii și vorbirii, al constructivității enunțurilor, în funcție de noțiunile și categoriile gramaticale noi, de context și structurile specifice.

A învăța elevii să scrie și să citească la fel de gustul pentru lectură, deprimădere de a citi permanent înseamnă a decide calea dezvoltării intelectuale culturale, a crea premisele necesare îmbogățirii vocabularului și perfecționării mijloacelor de exprimare. Oricît de bine ar fi organizată lecția de limbă română din punctul de vedere al structurii și concepției metodice, oricît de bun pedagog ar fi profesorul, fără lectura atentă, permanentă a operelor literare ca

devin obiect de studiu în școală sau a lecturilor suplimentare, nu se poate vorbi de ridicarea, la un nivel superior, a gradului de cunoaștere și de folosire a limbii române în diverse situații de comunicare, impuse de practica școlară, de necesitățile vieții sociale. Într-un interviu acordat publicației „Revista noastră” a Liceului „Unirea” din Focșani, în 1978, academicianul Iorgu Iordan spunea: „Convins că o limbă corectă și, să zicem, frumoasă (în sensul că are și alte însușiri decât pe aceea de a fi corectă), se învață, în primul rând, din lecturi literare”. Într-adevăr, prin lectură literară se îmbogățește experiența de viață a elevilor, se lărgeste vocabularul activ al acestora, se cunosc și se fixează sensurile termenilor cu care elevii sînt mai puțin familiarizați, se asimilează faptele de expresivitate a limbii, se însușesc, la un nivel superior, regulile și normele gramaticale, ortografia și punctuația, pe scurt, crește competența lingvistică a elevilor.

Performanțele realizate de acestia în comunicarea orală și scrisă, prin lectura literară, prin lecția de limbă și literatura română, sînt puse în evidență, cu deosebire, în procesul de explicare, de comentare, de analiză a operelor literare sau a fragmentelor din acestea, prevăzute, ca atare, de programele școlare. În acest proces se formează limbajul de specialitate cu care operează elevii, potrivit vârstei și experienței lor de lectură. Conceput ca modalitate de studiere a literaturii în școală, de inițiere a elevilor în tehnicile de lucru care să-i ajute să înțeleagă valorile literare, ideologice și morale ale operelor, să recepteze literatura, comentariul literar are un rol însemnat în dezvoltarea gândirii literare a elevilor, în formarea deprinderilor de a organiza informația și impresiile de lectură într-o lucrare încheiată, logică, coerentă, de a sintetiza ideile în raport cu un plan bine gândit, cu idei conducătoare, cu argumentare necesară, care să facă dovada stăpînirii limbii, adevărului enunțurilor, a judecăților de valoare la care sînt impuse de subiect, la specificul operei literare. La vârsta și experiența de lectură a elevilor, la capacitatea lor de a comunica — oral sau în scris — idei, gânduri, impresii, emoții, sentimente despre o poezie, o schiță, o navelă sau

un roman. În acest proces de receptare a literaturii de către elevi în lecția și prin lecția de limbă română, nu trebuie să pretindem elevilor de 10, 12, 14 sau 16 ani să fie neapărat originali în ceea ce spun sau scriu, în forma în care îmbracă ideile și gândurile lor; nu le putem cere să fie critici literari. Dorința firească a profesorului de a individualiza actul instruirii nu trebuie să fie însoțită de interdicția, uneori severă, de a folosi, în enunțurile elevilor propozitii sau fraze din manualele școlare, din alte surse de informare.

Observind că, în multe situații comentariile literare elaborate de elevi poartă amprenta manualelor, Eugen Simion făcea observația că „nu trebuie să fim prea severi; spiritul tînar trebuie să cunoască întii ce spun alții, pentru a se desface mai tîrziu de adevărurile comune”. Înțelegerea, în acest fel, a comentariilor literare elaborate de elevi n-are nimic comun cu practica dictării de către profesori a comentariilor, cu reproducerea mecanică a acestora din unele publicații sau culegeri de analize, în special în preajma probelor de verificare pentru înscrierea în clasa a IX-a de liceu. Li se impune elevilor un mod de a gândi și de a se exprima care nu este al vârstei și al lecturii lor. Ca urmare a unei învățări bazate pe memorizare, fără temeinicia dată de înțelegerea celor citite, în locul unor construcții simple, limpezii apar, în multe lucrări ale elevilor, chiar la nivelul olimpiadelor școlare, aglomerări metaforice, adesea fortate, fraze căznilite, lipsite de fluentă, asocieri fără sens, formulări bombastice, pretioase, confuze și nebulose. „Copiii — spunea marele nostru poet Mihai Eminescu — să nu învețe nimic pe de rost, ce n-au priceput pe deplin.”

În capacitățile profesorului de a releva, în cadrul lecției, normele și valorile limbii române, faptele ce sînt de expresivitate limbajului artistic, de semnificație personală, ale situațiilor și evenimentelor, ale experiențelor umane evocate în opera literară, arta scriitorilor de a întui și de a da expresie artistică suflului omenesc, stau virtuțile modelatoare ale orei de limbă română.

Prof. DUMITRU SAVULESCU
inspector general în Ministerul Educației și Învățămîntului

Exigență sporită în pregătirea elevilor

În acest an școlar, exigențele formulate la nivelul întregului învățămînt din țara noastră — în lumina documentelor de partid și de stat, a prețioaselor orientări și indicații ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, din cuvîntarea rostită cu prilejul deschiderii anului școlar 1986—1987 — impun mobilizarea tuturor cadrelor didactice pentru a-și îndeplini cu înaltă responsabilitate nobila misiune de formare multilaterală a tinerei generații.

În acest context, învățătorii au datoria să-și organizeze mai bine întreaga activitate, procesul de predare-învățare, pentru a înregistra rezultate calitativ-superioare în instruirea și educarea elevilor. În clasele I—IV, rezultatele de care depinde continuarea cu succes a pregătirii lor școlare din următoarele cicluri de școlarizare.

În fiecare lecție de citire este necesar să se insiste asupra formării, la toți elevii, a deprinderilor de citire conștientă și expresivă, exersîndu-se permanent actul citirii, să se aprofundeze, prin mijloacele adecvate procesului de predare-învățare la clasele I—IV, conținutul textului literar, evidențindu-se mesajul artistic și educativ al acestuia. O atenție deosebită trebuie acordată însușirii limbii române literare. În acest scop, este bine ca, în lecțiile de limbă română, o parte din timp să fie rezervat exercițiilor de limbă și de scriere, prin care se vor fixa deprinderile de exprimare orală și de scriere corectă și frumoasă și se vor rezolva situațiile determinate de particularitățile colectivului de elevi. De asemenea, este necesar ca la lecțiile de gramatică să se renunțe la teoretizări excesive și la solicitarea memorării mecanice a unor definiții de către școlari.

Este bine știut că matematica se învață prin exercițiu continuu, după ce elevii își însușesc diferitele modalități de rezolvare a exercițiilor și problemelor.

Învățătorii au datoria să-i obișnuiască pe elevi să înțeleagă bine, de la început, structura problemelor de matematică, să sesizeze relațiile dintre datele enunțate și să treacă la rezolvarea lor, să răspundă, pentru a se asigura rezolvarea corectă a acestora.

Important este nu numărul mare de probleme rezolvate într-o oră, ci ca elevii să fie obișnuiți să le rezolve în mod conștient, ca activități din aceste lecții să conducă la dobîndirea deprinderilor și priceperilor de calcul oral și scris, a unor cunoștințe temeinice de matematică, de care depinde învățarea respectivelor discipline școlare în clasele gimnaziale și liceale. Sîntem convinși că elevii care au obținut rezultate meritorii la concursurile școlare și la olimpiadele internaționale de matematică au avut învățători destoinici, care au știut să le dezvolte interesul și dragostea pentru acest obiect de învățămînt, să-i ajute în descifrarea tainelor sale.

Responsabilități sporite revin învățătorilor în educarea moral-politică, pa-

triotică și revoluționară a elevilor din ciclul primar. În acest sens, este necesar să se valorifice cu pricepere valențele educative ale tuturor disciplinelor de învățămînt, urmîndu-se realizarea unei strînse interdependențe între obiectivele cognitive și cele educative stabilite pentru fiecare lecție, scopul formativ al demersului didactic fiind o cerință majoră a învățămîntului românesc modern.

Lecțiile de istorie a patriei — se știe — contribuie în mod deosebit la realizarea educației moral-cetățenești a elevilor, la cultivarea nobilului sentiment al patriotismului, al atașamentului și recunoștinței față de partidul nostru. La aceste lecții, învățătorul trebuie să se străduiască să interpreteze, pe înțelesul copiilor, semnificația mărețelor fapte din istoria patriei noastre, reliefînd procesul de formare a limbii și poporului român, lupta eroică a acestuia pentru libertate socială și națională, importanța unor evenimente cruciale pentru formarea statului național român, pentru cîștigarea independenței naționale, pentru edificarea celei mai drepte orînduri — societatea socialistă — precum și impresionanțele înfăpturii din cea mai luminoasă epocă a istoriei noastre, Epoca Nicolae Ceaușescu.

Începînd cu acest an școlar, predarea geografiei la clasa a III-a impune o pregătire suplimentară; fiecare învățător trebuie să studieze în întregime noua ediție a manualului de geografie, de la începutul anului, atît pentru întocmirea unei bune planificări a lecțiilor, cit și pentru actualizarea datelor referitoare la realizările din diferite domenii de activitate pe plan local, el trebuie să posede o documentație bogată și exactă cu privire la comuna, orașul sau municipiul în care își desfășoară activitatea.

În predarea cunoștințelor despre natură se impune folosirea cu mai multă eficiență a metodelor observației și experimentului, pentru creșterea caracterului practic-aplicativ al cunoștințelor și valorificarea acestora în scopul educației materialist-științifice a elevilor. De altfel, prin fiecare disciplină școlară predată la clasele I—IV, prin folosirea unui număr mai mare de exerciții practice, trebuie să se urmărească dezvoltarea capacității elevilor de a-și aplica cunoștințele însușite în cadrul organizat al lecției, în situații diferite, inedite.

Tratarea diferențiată, bine organizată, rămîne în continuare un procedeu eficient în activitatea cu elevii claselor primare, această modalitate de lucru venind în sprijinul depistării cauzelor care determină insuccesele unor elevi, al stimulării înclinațiilor, aptitudinilor și talentului altora.

Una dintre exigențele învățămîntului modern, și cu atît mai mult ale învățămîntului primar, este aceea de a-i învăța pe elevi să învețe, să participe conștient și în mod activ la propria lor formare.

Avem convingerea că încă din această perioadă de început a activității din actualul an școlar, învățătorii patriei noastre, împreună cu celelalte cadre didactice, se vor strădui să fie la înălțimea nobilei lor profesii, să se achite, cu res-

ponsabilitate și competență, de marea răspundere pe care o au — instruirea și educarea tinerele generații.

Prof. VASILE MOLAN
inspector principal de specialitate în Ministerul Educației și Învățămîntului

Organizarea, desfășurarea și finalitatea activităților practice

Unul dintre principalele obiective ale învățămîntului primar — cîu de bază pentru instruirea și educația tinerele generații — îl constituie formarea școlarelor în spiritul dragostei și al respectului față de muncă, abilitarea lor în efectuarea unor lucrări practice utile, adecvate particularităților psihosomatice ale vârstei. Cadrul optim pentru realizarea acestui scop îl oferă, în primul rînd, lecțiile de lucru manual; cu această ocazie, elevii își însușesc noțiunile fundamentale pe care se sprijină desfășurarea activităților practice prevăzute de programa școlară pentru clasele I—IV, dobîndesc priceperi și deprinderi de muncă, aplică practic cunoștințele asimilate la alte discipline de învățămînt.

Ținînd seama de prevederile programei școlare, învățătorii vor realiza instruirea practică a elevilor conform cerințelor fiecăreia din cele trei mari grupe de activități: lucrări de modelaj (cu plastilină, argilă, cocă de hirtie, ipsos); lucrări de prelucrare a materialelor ușor deformabile (hirtie, carton, mase plastice, fire și materiale textile, deseuri recuperabile), precum și a celor pe care nu le oferă, cu generozitate, natura inconjurătoare (răchită, pânuse de porumb, seminte etc.); lucrări simple agricole (de îngrijire a plantelor cultivate, de recoltare a plantelor medicinale, de creștere a animalelor mici și a viermilor de mătase, activități de gospodărire ș.a.), în sfîrșit se pot executa lucrări ușoare de prelucrare a lemnului, mai ales de către băieți.

Pentru creșterea eficienței și valorii formative a activităților de lucru manual este necesar ca învățătorii să cunoască bine colectivele de elevi și să le organizeze pe grupe sau echipe de lucru, în funcție de condițiile obiective ale compoziției clasei, de inclinațiile și aptitudinile școlarelor, de scopul propus la fiecare lecție; să selecteze și să-și identifice activitățile din categoriile de lucrări prevăzute de programa școlară; să adopte strategii didactice adecvate, pe baza cunoașterii specificului procesului de formare a priceperilor și a deprinderilor de muncă la această vîrstă; să proiecteze și să desfășoare activitățile pe baza obiectivelor operaționale, stabilite cu mult discernămint; să urmărească educarea elevilor în spiritul economiei, prin valorificarea materialelor recuperabile și refolosibile. Evaluarea rezultatelor muncii elevilor trebuie să se realizeze permanent, urmînd îndeplinirea obiectivelor propuse, finalitatea și utilitatea produselor efectuate de elevi.

Odată cu intrarea în clasa I, activitatea perceptivă a copiilor trece într-o etapă nouă: se dezvoltă spiritul de observație, ca formă de percepție superioară. În primele două clase ale ciclului primar, în lecțiile de lucru manual, elevii vor fi dirijați să observe cu atenție modelele obiectelor pe care urmează să le execute, să compare aceste modele cu reprezentările lor grafice, desenate la tablă de către învățător, să examineze elementele

din care sînt alcătuite obiectele respective, să întuiască și să execute acțiunile parțiale, pe care să le unifice într-o acțiune globală, eliminîndu-se, pe parcurs, mișcările de prisos și eforturile inutile. (Prin exersări repetate, se realizează automatizarea mișcărilor necesare realizării unui produs și înlocuirea controlului vizual cu cel tactil-chinestezic). Succesiunea acestor etape conduce la fixarea deprinderilor și priceperilor elevilor de a efectua anumite produse în scris. De la stadiul inițial de dirijare a observației și de demonstrare a fiecăreia operații se va trece, treptat, la executarea obiectelor (lucrărilor) propuse, doar pe baza unui instructaj introductiv. De altfel, în clasele terminale ale ciclului primar se recomandă ca învățătorii să acorde elevilor mai multă independență în acțiune.

Activitățile practice desfășurate cu elevii ciclului primar au un aport deosebit în formarea deprinderilor de ordine și disciplină în timpul muncii. Fiecare membru al grupei sau echipei de lucru — alcătuite din elevii clasei — poate primi sarcini precise de pregătire a locului de muncă, de distribuție și utilizare a materialelor și uneltelor, de păstrare a ordinii în timpul activității și de menținere a curățeniei etc. Atribuțiile membrilor echipei se pot schimba periodic, prin rotație. Totodată, aceste activități contribuie, în foarte mare măsură, la educarea trăsăturilor pozitive de caracter ale școlarelor, la stimularea imaginației și creativității acestora, la cultivarea sensibilității și simțului lor estetic (în acest scop, elevii vor fi familiarizați și cu meșteșugurile tradiționale ale artei populare și cu lucrările de artă aplicată).

În lecțiile de lucru manual pot și trebuie valorificate cunoștințele dobîndite de către elevi la celelalte discipline de învățămînt.

De asemenea, excursiile, drumetțiile, vizitele în unități economice contribuie la îmbogățirea informațiilor școlarelor despre diferite meserii, la stabilirea unor relații, cu valoare instructiv-educativă, între activități desfășurate de ei și munca adulților.

Colectările și expozițiile cu lucrările copiilor, organizate periodic, constituie un bun prilej de evidențiere a rezultatelor obținute de ei, a priceperii, în deminării sau talentului lor, avînd, în același timp, un important rol stimulator. Dăruirea unor dintre aceste obiecte, cu diferite ocazii festive sau în cadrul unor acțiuni cu caracter umanitar, sporște motivația școlarelor pentru activitatea practică, relevînd utilitatea muncii pe care o efectuează.

Pentru desfășurarea în bune condiții a tuturor activităților practice cu elevii claselor I—IV, ca și pentru prevenirea accidentelor, învățătorii au datoria să prelucreză cu elevii normele de securitate a muncii.

Prof. EUGENIA ȘINCAN
inspector principal de specialitate în Ministerul Educației și Învățămîntului

Calitatea procesului instructiv-educativ: obiectiv prioritar al școlii

În acest nou an școlar, Inspectoratul Școlar Județean Giurgiu, puternic stimulat și impulsat de valoroasele orientări, teze și idei cuprinse în magistrala expunere rostită de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, prilejuită de deschiderea noului an de învățămînt, de hotărîrile Congresului științei și învățămîntului și beneficiind de o competență îndrumare științifică a procesului instructiv-educativ de către tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, este ferm hotărît să acționeze pentru studierea și cunoașterea aprofundată a documentelor de partid, a operei secretarului general al partidului nostru, a celor mai recente studii și cercetări din domeniile ideologic, politic, social, cultural și profesional, în vederea perfecționării întregii lor activități de instruire și educare a tineretului școlar. Această, deoarece mărețele obiective și noutățile direcții ale strategiei de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism pot fi înfăptuite numai de oameni-purtători ai unor înalte conștiințe revoluționare, comuniste și cu o temeinică pregătire profesională.

În acest scop, Inspectoratul Școlar, sub conducerea și îndrumarea permanentă a secretariatului Comitetului Județean al P.C.R. și cu sprijinul cabinetului pentru activitate ideologică și politico-educativă,

va organiza, trimestrial, cu cadrele didactice de la toate disciplinele și treptele de învățămînt, studiul individual al documentelor de partid, al unor publicații de specialitate, metodice și pedagogice pe baza unor biografii selectivă, întîlniri cu activiști ai C.C. al P.C.R., cu cercetători științifici și cadre universitare. Aceste acțiuni de informare, menite să lărgescă orizontul politic-ideologic și profesional al cadrelor didactice și să le înarmeze cu înaltele principii de conduită comunistă, impuse de exigențele de ordin calitativ ale etapei actuale de dezvoltare economico-socială a patriei, vor fi urmate de dezbateri la nivelul conducerilor de școli, al fiecărui ciclu de învățămînt, al fiecăreia catedre de specialitate.

În acest sens, cu sprijinul Comitetului Județean de Partid și al specialiștilor din învățămîntul universitar, vom organiza, în trimestrul I, un simpozion pe tema: „Modalități de integrare a documentelor de partid în întreaga activitate de instruire și educație, de valorificare a ideilor și tezelor desprinse din lucrările Congresului științei și învățămîntului în raport cu specificul fiecăreia discipline și trepte de învățămînt și cu felul în care

Prof. ELENA BĂDILĂ
inspector școlar general al județului Giurgiu

(Continuare în pag. a 8-a)

Lecția muncii în laboratoarele naturii

Fiecare început de an școlar debutează în învățămîntul nostru socialist, pentru elevii ciclului gimnazial și liceal, cu o unică lecție, impresionantă prin conținutul său formal, prin dimensiunile și semnificațiile sale patriotice, sociale și economice: lecția muncii, alături de întregul popor, la strînsul roadelor toamnei cea aducătoare de belsug, bunăstare și fericire. Este o lecție intrată în tradiție, la care participă, deopotrivă, profesorii și elevii și în care virtuțile omului nou — angajare și spirit revoluționar, hărnicie, responsabilitate, pasiune, dăruire, respect și dragoste pentru truda oamenilor și a pămîntului — au cadrul larg de formare, dezvoltare și manifestare.

La Liceul Agroindustrial din Bistrița, județul Bistrița-Năsăud, cei peste 500 de elevi ai săi se află acum în plină campanie de recoltare. De fapt pentru toți participarea la această activitate constituie o componentă esențială a pregătirii profesionale, a cunoașterii „pe viu” a meseriei de zootehnist sau horticultor. I-am întâlnit, de curînd, pe unii dintre aceștia, lucrînd sub îndrumarea inginerului **Mihaela Vlaicu** și a tehnicianului **Iacob Cosma** muncind pe lotul școlar didactic, compartimentat pe sectoarele legumicol, pomicol, viticol. Au un important plan de producție pe care și-l onorează la cote înalte, obținînd economii destinate, în mare măsură, autoeducației. Edificator în ceea ce privește bogăția materialului didactic și, mai ales, originalitatea și funcționalitatea sa, este laboratorul de horticultură, realizat de profesoara **Mihaela Vlaicu** împreună cu elevii. Totul este conceput astfel încît să asigure predarea pe viu a legumiculturii, pomiculturii, viticulturii-vinificației și floriculturii.

În plină activitate — desfășurată de altfel în întreaga vacanță — sînt și elevii de la profilul zootehnic. Medicul veterinar **Eugen Dan**, un tînăr entuziast, inventiv, un îndrăgostit de meseria sa, dar, de patru ani de cînd a venit în liceu și de cea de pedagog, a realizat cu ei, la scară redusă, tot ceea ce există în unitățile de profil în care vor lucra elevii. Laboratorul de zootehnie — creația sa și a elevilor săi din ultimii doi ani — cuprinde colecții de furaje (cu explicații detaliate), machete de atelaje pentru tracțiune animală, numeroase mulaje, planse etc. Deosebită este însă dotarea extensivă. Acum sînt în curs de a fi finisate voliere pentru păsări, care va constitui o bogată genotecă ce va cuprinde colecții specii și rase de păsări domestice și sălbatice. Bogate sînt și crescătoriile de porci, iepuri sau cea de viermi de mătase (au predat deja 40 de kg. gogoși, iar acum elevii curăță spațiile și se pregătesc să planteze 200 puieți de duzi).

În perioada care urmează, conform unei riguroase organizări realizată în co-

laborare cu întreprinderea patronatoare — I.A.S. Bistrița Năsăud —, elevii liceului vor munci în unitățile agricole din județ, în cooperativele agricole de producție, la Stațiunea Experimentală Pomicolă, la Întreprinderea „Avicola”.

Peste tot vor onora cum se cuvine liceul, profesia aleasă. Pentru că, așa cum spunea Alexandru Petringel, directorul liceului, sînt aceiași elevi care, de cîțiva ani, obțin la profilele respective primele premii pe țară la concursurile pe meserii. Tot de curînd, m-am oprit la marginea sudică a țării în comuna Putineiu din județul Teleorman, vecină cu comuna Salcia a lui Zaharia Stancu, acolo pe unde odinioară, Călmățuul șerpuia pe „lunga, îngusta și sărăcăcioasă” sa vale, culeterată de tălpile bătorite ale sărmanului Darie, copilul descult. Astăzi cunoscutul pîru străbate așezări schimbate din temelii, iar urmașii lui Darie (despre care se spune că a străbătut peste ani lumea în sandale de aur) sînt copiii sănătoși, fericiți ai țărănilor cooperatori care-și duc existența trainic, dăruindu-le zestrea neprețuită a cinstei și grației călăuzite de mîna pămîntului este izvorul păcii, al bunăstării.

În zilele acestea aurii de toamnă, cei aproape 300 de elevi ai școlii sînt alături de profesori, de părinții lor, la strînsul bogatelor recolte. **Maria Predoi**, directoarea școlii, cu sprijinul deosebit al **Niculinei Zidaru**, vicepreședintă a Consiliului Popular Comunal și președintă a Comitetului Cetățenesc de părinți, a asigurat, cu rigurozitate, organizarea și desfășurarea muncii elevilor la recoltarea legumelor (toamna trecută, au recoltat 50 de tone de roșii, cartofi și struguri), la depănarea și stringerea și depozitarea ierajelor. Ca și cei din Bistrița și aici conducătorii unităților de învățămînt, în colaborare cu cele ale unităților agricole, au luat toate măsurile pentru a asigura condiții optime de muncă elevilor pentru a-și feri de accidente, de orice incidente care le-ar primejdi sănătatea, viața. **Gheorghe Marin**, șeful fermei furajere, gospodăr destoinic care, de o viață, și-a pus priceperea și forța brațelor în slujba prosperității cooperativei și care este zilnic în mijlocul lor, aprecia contribuția importantă pe care o aduc elevii școlii la stringerea și depozitarea hranei pentru animale. Aprecieri și mulțumiri pentru hărnicia și dragostea cu care muncesc au primit și colectivele de cadre didactice și elevii care lucrează în site sectoare. Pare pentru toți firesc să fie prezenți în aceste uriașe laboratoare ale muncii, pentru că toți — și educatorii și elevii — aparțin acestei comune, acestei bogate cooperative agricole de producție care, prin destoinicia lor și a tuturor celor ce muncesc aici, a obținut de două ori înalțul titlu de „Erou al Muncii Socialiste”.

MONICA ROBEA

Început de activitate în școlile din județul Constanța

Ziua de 15 septembrie nu poate fi concepută în afara uneia dintre cele mai frumoase tradiții ale școlii românești — festivitatea de deschidere a noului an de învățămînt, inobilată de prezența conducătorului partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, prim-viceprim ministru al guvernului, președintele Consiliului Național al Științei și Învățămîntului.

Ne-am obișnuit să asociem culesului roadelor naturii — această impresionantă incununare a înfrățirii omului cu munca pămîntului — bilanțul înfăptuirilor și satisfacțiilor generate de munca în școală. Un prim prilej îl oferă consfătuirile cadrelor didactice care marchează, de fapt, și cea dintîi activitate comună, din noul an școlar (la nivelul fiecărui județ), a educatoarelor, învățătorilor și profesorilor. În cadrul acestora s-au dezbătut rezultatele înregistrate în precedenții an de învățămînt, măsurile stabilite pentru buna desfășurare, în continuare, a procesului instructiv-educativ, pentru ridicarea nivelului general de pregătire și educare a tineretului școlar, pentru întărirea răspunderii, ordinii și disciplinei în muncă.

Participarea la consfătuirile cadrelor didactice din județul Constanța mi-au dat ocazia unei plăcute reîntîlniri cu atmosfera de efervescență caracteristică pregătirii pentru o nouă etapă a activității școlare, cu oameni deosebiți, a căror vocație pedagogică și conduită profesională confirmă prestigiul profesiei de educator. Unul dintre aceștia este profesoara **Olga Dușu**, inspector școlar general. M-a impresionat, și de această dată, prin calmul și răbdarea cu care răspunde tuturor solicitărilor — nenumărate și multe dintre ele, dificile — prin acel simț al dreptății care presupune, deopotrivă, intransigență și omenie, prin priceperea de a-și organiza timpul și munca, pentru ca toate lucrurile să fie bine făcute.

Discuția noastră — desigur presărată cu referiri la ultimele apariții editoriale din domeniul comun de specialitate, limba și literatura română — a fost scurtă, răspunsurile concise la întrebările pe care i le-am adresat, sintetizînd aspectele majore ale activității ce urmează să se desfășoare, în actualul an școlar: „Volumul mare al investițiilor ce se realizează, în prezentul cîcinal, în județul nostru, marile obiective economice, care vor intra în funcțiune în această perioa-

da, presupun creșterea cantitativă și calitativă a forței de muncă tînere, pregătite de școală. De exemplu, sînt necesari oameni calificați în meseria de sondați foraj marin; Liceul Industrial Nr. 9, cu profil de petrol, a dat trei serii de absolvenți care lucrează, în prezent, ca sondați pe cinci platforme marine de extracție a țițeiului. Și agricultura din această zonă a țării are nevoie de buni profesioniști în meseriile de mecanizatori, horticultori și zootehniști. Coordonată mai bine practica tehnico-productivă a elevilor, vom reuși să asigurăm stabilitatea forței de muncă în sectoarele agricole, încă din timpul acestor activități, prin conjugarea eforturilor și intereselor școlii, ale unităților economice de profil, ale elevilor și părinților acestora”.

Important este — și acest lucru a reieșit din discuția cu inspectorul general, cit și din interviurile cadrelor didactice la ședințele pe secții, organizate cu prilejul consfătuirilor — că în învățămîntul constanțean responsabilitatea educației pentru muncă și viața a elevilor nu este asumată doar de către liceele industriale și școlile profesionale și de maistri. Majoritatea a educatoarelor, învățătorilor și profesorilor sînt conștienți că o bază temeinică a instruirii profesionale a elevilor o constituie deprinderile și priceperile de muncă însușite, conform programei și particularităților de vîrstă, încă din învățămîntul preșcolar, și consolidate prin activitățile practice din ciclurile primar și gimnazial. Ca urmare, cadrele didactice din acest județ se străduiesc să contribuie plenar, prin multitudinea de procedee și modalități pe care le pun la dispoziție pedagogia și didactica modernă, la dezvoltarea complexă a tuturor laturilor personalității elevilor, la educarea lor multilaterală, intelectuală, moral-civică, revoluționară, în cultul muncii și al respectării valorilor acesteia.

Un elocvent argument al înțelegerii însemnatului rol al muncii în formarea viitorilor constructori ai societății noastre socialiste îl constituie modul de organizare a participării elevilor la campania agricolă de toamnă, angajarea responsabilă a acestora la recoltarea bogatelor produse ale pămîntului — porumb, legume, struguri, alte fructe. Elevii mobilizați din fiecare liceu, distribuiți pe serii, efectuează lucrările agricole de pe raza a cite unui singur C.U.A.S.C., fiind însoțiți de cadre didactice care răspund de calitatea muncii prestate.

Fără îndoială că toate unitățile de învățămînt din județul Constanța și-au primit elevii, încă din prima zi de școală, în laboratoare și cabinete adecvat mobilizate și utilizate, în săli de clasă împropășate de o riguroasă curățenie și înfrumusețate prin grija colectivelor didactice și a comitetelor cetățenești de părinți.

La fel și-a întâmpinat elevii și Școala Nr. 12 din Constanța, proiectată într-o concepție modernă, care asigură legătura dintre învățămîntul preșcolar și cel primar, prin amplasarea unei grădinițe în continuarea clădirii destinate elevilor din ciclul primar și gimnazial. Noul local a fost dat în funcțiune în acest an de învățămînt, punînd la dispoziția celor 1200 de elevi 24 săli de clasă, înzestrate cu mobilier nou, 3 laboratoare (chimie, fizică, biologie), o bibliotecă dotată cu 8000 de cărți, două ateliere, o frumoasă sală de sport și două terenuri amenajate cu zgură, tot pentru activitățile sportive, o primitoare curte de joacă. De asemenea, elevii vor avea posibilitatea să-și pregătească lecțiile, în școală, după ore-

le de curs, cantina acesteia oferindu-le masa de prînz.

Cînd a luat în primire unitatea, directoarea **Veronica Bocioacă** nu credea că va reuși să asigure funcționalitatea spațiilor de școlarizare pînă la începerea cursurilor. Dar, munca, priceperea și dăruirea colegilor ei au făcut minuni. Îi amintim, în acest sens, pe profesorii **Eugenia Vintilă** — secretar al biroului organizației de bază, **Ion Zaman**, **Mihaela Stîla**, **Monica Luchian**, pe învățătoarea **Irina Adamescu**, pe maistrul **Savel Crihan**. Datorită lor elevii și cele 28 de cadre didactice ale acestei unități de învățămînt și-au început munca în condiții normale.

În aceleași condiții — care exprimă grija și preocuparea continuă a partidului și statului nostru pentru copiii patriei, pentru perfecționarea și modernizarea învățămîntului — își va desfășura activitatea și Grădinița cu Program Prelungit **Năvodari**, a Combinatului Petrochimic **Midia Năvodari**, care beneficiază, de asemenea, de un nou local odată cu începerea actualului an școlar.

VALERIA BACTU

Cîteva orientări pentru crearea microplantațiilor de duzi

În condițiile sericulturii intensive, plantațiile de duzi se caracterizează prin densitate foarte mare a plantelor la hectar și sisteme de exploatare specifice care pot garanta producții mari de frunză.

Așa cum se subliniază în Programul de dezvoltare a sericulturii pe perioada 1986—1990, școlile din țara noastră au sarcina să planteze circa 2.700.000 duzi, din care numai în anul 1987, se vor planta 700.000 duzi pe loturile școlare, ca microplantații sau garduri vii, sub formă de cordoane orizontale. Mărimea plantației este în funcție de suprafața de teren disponibilă. Pe suprafețe mari, în masiv, densitatea plantelor este de 8.000 buc./ha. (2,5 m distanță între rînduri și 0,5 m între plante pe rînd), pentru a permite executarea lucrărilor de întreținere, mecanizat. Pe suprafețe mici, se pot înființa microplantații cu densitatea de 10 mii — 20 mii plante pe ha, cu distanța între rînduri de 1 m iar între plante, pe rînd: 1 m și, respectiv, 0,5 m.

Terenul destinat microplantației trebuie să fie desfundat la 40—50 cm., cu cel puțin 30 zile înainte de plantare. Această lucrare se execută fie mărind cu plugul special de desfundat, fie manual, la 2 rînduri de cazna. Înainte de desfundare este recomandabil să se fertilizeze solul cu 40—60 tone gunoii de grajd la hectar și cite 60 kg la hectar îngrășăminte fosfatice și potasice. În vederea plantării, terenul desfundat se mărunțește și se nivelează pentru a fi pichetat. Orientarea rîndurilor se recomandă a fi făcută în direcția Est-Vest. În acest fel se creează condiții optime de iluminare care înlesnesc procesul de fotosinteză și acumularea unei cantități mari de substanțe proteice necesare viermilor de mătase pentru producerea firului.

Practica și experimentările făcute în acest domeniu au dovedit că perioada favorabilă plantării dudului în condițiile țării noastre este toamna, după căderea frunzelor, sau primăvara, înainte de pornirea în vegetație a dudului, perioadă care, în țara noastră, este cuprinsă între 15 martie — 7 aprilie.

Deosebit de important este faptul că, intervalul de timp folosit la plantațiile de toamnă este mai lung decît cel de primăvară, brațele de muncă găsindu-se mai ușor, iar pericolul de uscăre, prin manipularea dudurilor, este mai mic.

Virsta materialului săditor de duzi, pentru a se realiza o prindere ridicată la plantare, se recomandă a fi de 1—2 ani. Materialul săditor pentru înființarea microplantațiilor de duzi trebuie să fie bine dezvoltat, sub formă de vargă, cu înălțimea de cel puțin 60 cm. și rădăcina sub formă de pivot, cu o lungime minimă de 20 cm, fără leziuni, de culoare galbenă, caracteristică.

O atenție deosebită trebuie acordată transportului materialului săditor de duzi, de la pepinieră pînă la locul de plantare. Operația trebuie făcută astfel încît să nu se expună rădăcinile la temperaturi scăzute, să se evite deshidratarea lor sub influența vîntului, a soarelui, fapt care ar duce la diminuarea procentului de prindere la plantare. Pînă în ziua plantării, materialul se păstrează stratificat în șanțuri, scoțîndu-se pe măsura plantării. În vederea plantării, rădăcinile se fasonează prin împropășarea tăieturilor și eliminarea porțiunilor cu leziuni cauzate de boli sau dăunători. În continuare, rădăcinile se mociresc cu un amestec format din pămînt galben, bălegar de vită și apă, în scopul stimulării și emiterii de noi rădăcini prin acțiunea substanțelor de creștere aflate în bălegarul de vită.

Plantarea se execută în gropi efectuate cu cazmaua, în general, pe dimensiunile 30/30/30 cm. Pentru asigurarea prinderii la plantare, pămîntul se tasează bine în jurul rădăcinii, se udă, și apoi duzii plantați se mușuroiesc pentru a fi feriți de ger, în cazul în care se plantează toamna, de vînturile puternice din primăvară, în cazul plantării primăvara. Înainte de mușuroire, vergile se fasonează la 10—15 cm de la colet.

Ing. VALERIA RUSU
Ing. SUZANA CIMPOIESCU
Stațiunea Centrală de Producție și Cercetări pentru Sericultură

Recoltarea plantelor medicinale

Din bogăția florei medicinale spontane, toamna ne rezervă, cu deosebire, fructele. Măceșele, ce dețin adevărate recorduri în ce privește conținutul în vitaminele C și A, au, în acest an, o producție deosebită, putîndu-se recolta toamna, pînă tîrziu. Pe lângă acțiunea lor vitaminizantă, măceșele sînt utile în imbunătățirea circulației periferice, ca diuretice, în afecțiuni hepatice și în colite.

Din zona de cîmpie și pînă sus la munte se pot recolta, în cantități foarte mari, fructele de **Păducel** (*Crataegus* sp.). culegînd fruct cu fruct sau bătînd fructele cu un băț pe o prelată, după căderea frunzelor. Fructele sînt adjuvante prețioase în afecțiuni cardiace cu substrat nervos și în cardiopatii ischemice.

Tot din categoria fructelor se mai solicită cele de **Cătină** (*Ilippophae rhamnoides*), abundente în zone de deal din județele Prahova, Buzău, Vrancea, Bacău și Neamț, precum și în unele zone din județul Cluj. cele ale toposului **Porumbur** (*Prunus spinosa*), frecvent, mai ales, în zona de șes și colinară, ciorchini negri ai fructelor de **Soc** (*Sambucus nigra*). Toate fructele se păstrează în lădite sau coșulețe și se predau în stare proaspătă la centrele de achiziții PLAFAR.

Deoarece acțiunea de recoltare a plantelor medicinale trebuie să răspundă unor necesități economice, este necesar să insistăm și în această perioadă asupra unor produse care sînt de mare importanță și se pot încă recolta, ca, de pildă, **Păpădia** (*Taraxacum officinale*). De la aceasta se pot valorifica atât frunzele, cit și planta întreagă, din arăturile în vechi lucerniere sau trifoiști, în livezi sau alte terenuri invadate. Se scoate planta din brazdă, se curăță de pămînt și de frunze brunificate și uscate. Tot atât de necesare sînt comunele frunze de **Pălagină** (*Plantago* sp.), iarba de **Rostopască** (*Herba Chelidonii*), **Urzică moartă albă** (*Herba Lamii albi*) și,

în special, **Sasehiul**, cel pururea verde (*Herba Vincae*) din pădurile Transilvaniei și Banatului, planta care constituie materie primă de bază în industria de medicamente.

O altă plantă utilă pentru industria de medicamente este și decorativul **Degețel lînos** (*Digitalis lanata*), în egală măsură plantă medicinală și ornamentală prin clopoțelii galbeni ai florilor sale. Planta conține substanțe active care se folosesc în medicamente tonice cardiace, deci cu o largă solicitare, interesant fiind faptul că un singur kilogram de frunze (care reprezintă partea utilă a plantei) asigură prin prelucrare tratamentul pe un an întreg a 3—5 suferinzi, o motivație în plus pentru a privi cu atenție cultura acestei specii, fără pretenții deosebite, vegetînd chiar în zone mai secetoase, suportînd bine și iernile mai reci (dacă solul este acoperit cu zăpadă), ca și temperaturile ridicate din timpul verii, datorită perilor deși care acoperă întreaga plantă.

Degețelul lînos se va putea deci cultiva pe alei, pe rondurile din fața școlii și pe suprafețe compacte, pe lotul școlar. Specia este perenă, în primul an formînd doar o rozetă bogată de frunze bazale, în anii următori, tulpini florifere încărcate la vîrf cu inflorescențele florale, bine îmbrăcate în frunze din ce în ce mai mari spre bază. În cultură se recomandă să se păstreze numai doi ani.

Rezultatele cele mai bune le dă pe soluri fertile, bogate în calciu, dar, mai ales, curate de buruieni, răspunzînd cu sporuri mari la administrarea de îngrășăminte, fie gunoii de grajd (toamna înainte de însămînțare), fie îngrășăminte chimice — cu fosfor, toamna, la arătura de bază (60 kg/ha substanță activă), cu azot, primăvara (50—60 kg/ha substanță activă).

Biolog MIRCEA ALEXAN
șef birou Floră spontană, Trustul PLAFAR

Pentru creșterea calității și eficienței activității de îndrumare și control

Intreaga noastră gândire și acțiune privind actul complex, de mare responsabilitate socială, al conducerii științifice a procesului de învățământ izvorăște din necesitatea — strălucit demonstrată de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Raportul prezentat la Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român — de a ridica la un nivel nou, calitativ superior, activitatea de planificare și conducere a vieții economice și sociale.

Promovată cu exigență și fermitate de către Comitetul Județean Mureș al P.C.R., de organele și organizațiile de partid din unitățile noastre de învățământ, cerințele și sarcinile privitoare la creșterea eficienței și calității conducerii școlare au fost însușite și aplicate în practica școlară de zi cu zi, relevând, în ultima perioadă, progrese însemnate la scara întregului județ.

În spiritul orientărilor desprinse din documentele de partid și de stat, Biroul Consiliului Județean al Educației și Învățământului și-a statuat o viziune sistemică, prospectivă asupra problematicei conducerii științifice a procesului de învățământ, propunându-și, ca prim pas, pregătirea sistematică a inspectorilor școlari. Problemele conducerii școlare au fost așezate în centrul activității de perfecționare a inspectorilor, fiind cuprinse în tematicile de studiu individual, ale seminarilor și dezbaterilor organizate cu acest scop. Prin grija conducerii Inspectoratului Școlar Județean, în ședințele de lucru cu inspectorii au fost judicios abordate aspectele concrete discutate și înfățișate pe teren, referitoare la exercitarea atribuțiilor organelor colective de conducere ale unităților de învățământ.

În acest fel se realizează o unitate de concepție, cerințe și acțiune la nivelul întregii rețele de învățământ a județului.

Convinși că o conducere științifică se bazează pe activitatea concretă desfășurată în unitățile de învățământ, ne-am străduit să eliminăm însușirea mecanică sau preluarea formală a unor teorii, metode și tehnici moderne din domeniul respectiv. Acest punct de vedere este exprimat în tot ce am întreprins pentru perfecționarea directorilor de școli și grădinițe, a directorilor cu munca educativă, toate acțiunile pornind de la realitatea vieții acestor unități, având un caracter practic, demonstrativ, de schimb viu de experiență, în scopul adoptării unor soluții operative și eficiente, al generalizării experienței pozitive. Legătura permanentă cu realitatea constituie, credem, plusul calitativ pe care l-au oferit ședințele și instruirile organizate trimestrial de către inspectoratul școlar, pe categorii de unități, cercurile pedagogice sau alte activități metodice. Eficiența modului nostru de lucru s-a relevat cu ocazia controlului din școli și grădinițe, a dezbaterilor și analizelor organizate pe unități sau pe zone.

O atenție deosebită o acordăm pregătirii și perfecționării directorilor nou numiți în funcție, aceștia participând la activități intensive de perfecționare în problemele conducerii școlii, organizate în fiecare an de învățământ (pe baza unei tematici și bibliografii difuzate dinainte). Cu acest prilej sint dezbătute, cu prioritate, principalele orientări ale politicii de dezvoltare și modernizare a învățământului promovate de partidul nostru, conținutul și calitatea documentelor de planificare și organizare a muncii în unitate, rolul directorului în coordonarea activității tuturor factorilor educativi, organizarea și conținutul activității de orientare școlară și profesională, metodologia asistențelor la lecții și la celelalte activități etc. La acțiunile organizate în cele mai bune unități de învățământ din județ, directorilor le sint prezentate experiența și rezultatele acestora în domeniul conducerii școlare. Inspectoratul școlar sprijină în fiecare an, deopotrivă, instruirea și perfecționarea celorlalte organe de conducere colectivă a unităților de învățământ, ca și instruirea personalului serviciilor secretariat-contabilitate-administrație din rețeaua de învățământ, cu privire la evidența școlară și evidența contabilă, la acte de studii, organizarea arhivei, la problemele gospodărești etc.

Cunoașterea temeinică a sistemului condus — premisă fundamentală a conducerii științifice — presupune, la nivelul județului nostru, necesitatea de a ține seama de particularitățile existente privind generalizarea învățământului preșcolar și școlarizarea întregii generații de copii în învățământul de 10 ani, predarea în condiții de simultaneitate, diversificarea profilurilor liceelor, înzestrarea tehnico-materială a unităților de învățământ, producția școlară, încadrarea unităților cu cadre calificate de predare și de

conducere, cu specialiști, nivelul de pregătire politică și profesională a personalului didactic și elevilor, participarea cadrelor didactice la activitatea de perfecționare și alte nenumărate aspecte. În acest scop, conducerea inspectoratului școlar a instituit un cadru funcțional și permanent de informare, prin inspectorii școlari, conducerile unităților de învățământ și pe baza unor studii periodice asupra aspectelor majore. Culese zilnic, centralizate și prelucrate de colective de lucru coordonate de inspectorii, informațiile complete și, pe baza lor, sintezele constituie instrumente operative în activitatea de conducere, permit diagnosticarea corectă și la timp a fenomenelor pozitive, sau a celor perturbatoare, manifestate în procesul de învățământ, ca și intervențiile corective și, mai ales, stabilirea în mod realist a obiectivelor planului general de muncă al inspectoratului școlar și a graficului activităților de îndrumare și control. Pe baza cunoașterii atente a realității este elaborat și programul de perfecționare a personalului didactic.

Indispensabilă conducerii științifice, perfecționarea îndrumării, controlului și evaluării continue a rezultatelor obținute constituie o permanentă a activității noastre, reprezentând mecanismul de reglare a sistemului, cu funcție de feedback. Aprecierea obiectivă a realizărilor asigură corectitudinea prognosticării și a deciziilor corective ce se impun. Cerințele unui control eficient sint: claritatea obiectivelor stabilite, cuprinderea adecvată a problemelor și colectivelor controlate, exigența și principialitatea, pertinența concluziilor și oportunitatea măsurilor stabilite în urma acțiunii, relevarea atît a experienței bune cit și a neajunsurilor, aplicarea soluțiilor viabile. De fiecare dată, în cadrul controlului frontal, participă și personalul organelor județene ale Organizației Pionierilor și U.T.C., ale organelor locale de partid și de stat, această conlucrare conducând la aprofundarea aspectelor ce fac obiectul controlului, la unitatea de vedere a tuturor factorilor locali de decizie și control și educatorii. La finalizarea acțiunii avem în vedere ca documentele de inspecție să concretizeze aspectele esențiale ale constatărilor făcute, sarcinile ce revin colectivului controlat în perioada următoare, cu termene și responsabilități precise (îndeplinirea lor se verifică prin control de revenire sau rămîn în atenția inspectorului de sector). Pentru creșterea eficienței controlului, utilizăm în evaluarea rezultatelor un set de indicatori, cantitativi și calitativi, reprezentativi; principialul criteriu al calității muncii cadrelor didactice sau a conducerii unității este nivelul pregătirii teoretice și practice a elevilor, relevat și de rezultatele obținute la probele de control. Pentru înlăturarea deficiențelor constatate în pregătirea și comportarea elevilor, stabilim sarcinile fiecărui cadru didactic în vederea îmbunătățirii stilului și metodelor sale de muncă. Principalele concluzii cu care s-a soldat controlul sint valorificate în materialele de analiză elaborate pentru ședințele cu directorii sau pentru forurile superioare, fiind cunoscute, în felul acesta, în toate unitățile din județ, în scopul sporirii calității muncii lor, și generalizării experienței valoroase și al evitării lipsurilor de natura celor sesizate.

Aplicînd principiile conducerii științifice, ale autoconducerii și autogestunii, în lumina orientărilor și hotărîrilor documentelor de partid și de stat, colectivul Inspectoratului Școlar Județean Mureș este preocupat, și la acest început de an școlar, de optimizarea stilului de muncă al fiecărui membru al său — care trebuie să se caracterizeze prin responsabilitate, rigoare, suplete și dinamism — de întărirea rolului organelor colective de conducere la toate nivelele învățământului din județul nostru. Sistemul convins că, muncind astfel, cadrele noastre didactice, alături de oamenii școlii din întreaga țară, vor răspunde mobilizării chemării a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, exprimată în Cuvîntarea la cel de al III-lea Congres al oamenilor muncii:

„Să acționăm cu toată hotărîrea pentru noi și noi cunoștințe, pentru a descoperi noi taine ale naturii și universului, pentru a adîncirea cunoașterii în domeniul social și universal. Numai așa vom asigura conducerea în mod corespunzător și înlăturarea vastului proces revoluționar de ridicare a patriei noastre pe noi culmi de civilizație socialistă și comunistă!”

Prof. STEFAN BENTA
Inspector școlar general
al județului Mureș

Principiul muncii și al conducerii colective la baza întregii noastre activități

Intreaga muncă organizată și desfășurată în cadrul grădiniței — multitudinea de acțiuni ce se întreprind de către personalul grădiniței, de la activitățile educativ-instructive cu fiecare grupă, pînă la cele de ordin administrativ-gospodăresc

sau sanitar sint subordonate dezvoltării armonioase a preșcolarilor, pregătirii lor, sub toate aspectele, pentru școală.

Coordonarea și conducerea unitară a tuturor acțiunilor nu sint posibile decît în condițiile cunoașterii și exercitării ple-

nare a atribuțiilor consiliului de conducere al grădiniței pe baza principiului muncii și conducerii colective.

Grădinița noastră funcționează cu 10 grupe și 16 educatoare. În componența consiliului de conducere, alături de educatoare, sint reprezentanți ai părinților și ai întreprinderii patronatoare. Consiliul se reunește lunar, în ședințe a căror tematică se stabilește pentru fiecare trimestru și vizează dezbaterile și soluționarea tuturor problemelor legate de bunul mers al activității în unitate. Deosebit de utilă și importantă s-a dovedit prezența în consiliu a reprezentantului conducerii unității economice prin care comisia de sprijin a grădiniței — constituită la nivelul întreprinderii — își aduce contribuția la rezolvarea operativă a problemelor de natură administrativ-gospodărească și financiară.

Experiența atestă că o conducere științifică nu se poate concepe decît în condițiile unei munci planificate. Considerînd planul de activitate drept principalul instrument al conducerii științifice, punem accentul pe calitatea acestuia, așa incît prin conținutul său să direcționeze întreaga activitate spre realizarea obiectivelor propuse, izvorite, din documentele de partid și de stat, din orientările stabilite la nivel de județ sau municipiu, cit și din analiza realistă a stărilor de fapt din unitate, a rezultatelor obținute și lipsurilor constatate în anii precedenți.

Prin eşalonarea judicioasă a obiectivelor generale, fiecare an de învățământ, fiecare trimestru marchează o nouă treaptă în realizarea calitativă a sarcinilor generale ale învățământului preșcolar, importante achiziții pe planul educației și instruirii asigurate copiilor ce ne-au fost încredințați. Planurile anuale și cele trimestriale stabilesc acțiunile concrete ce converg spre realizarea obiectivelor propuse, precizînd termenele și responsabilitățile ce implică pe fiecare membru al colectivului de muncă în îndeplinirea sarcinilor.

Cunoașterea temeinică a personalului didactic și muncii din grădinițe, a po-

tențialului profesional și a particularităților fiecăruia dintre colegii de muncă, ne-a ajutat să repartizăm echilibrat sarcinile, pe comisii sau mici colective de lucru constituite pentru evidența și coordonarea problemelor de școlarizare, pentru asigurarea condițiilor didactico-materiale, estetic-funcționale și a celor igienico-sanitare necesare unei activități eficiente, pentru colaborarea cu învățătorii etc.

Competența și exigența în activitatea de îndrumare și control — sarcină importantă a conducerii științifice — au dus la sporirea preocupărilor tuturor membrilor colectivului pentru ridicarea nivelului calitativ al muncii lor, au stimulat efortul de autodepășire. Controlul nemijlocit al activității permite directoarei, membrilor consiliului de conducere, să cunoască nivelul la care se desfășoară munca în ansamblul ei, conținutul activităților și rezultatele obținute de fiecare educatoare, să prevină și să înlătore lipsurile, să promoveze și să generalizeze experiența pozitivă. An de an, participarea educatoarelor noastre la activitățile de perfecționare, organizate la diferite nivele, este mai rodnică: ele studiază și integrează în activitatea cu copiii noi și noi procedee și metode de lucru, adîncesc zi de zi cunoașterea preșcolarilor și a mediului lor familial, antrenează cu rezultate din ce în ce mai bune organizația „Soimii patriei” și părinții în activitatea educativă.

Unul din factorii esențiali care au determinat succesele obținute de colectivul nostru în pregătirea pentru școală a copiilor a fost preocuparea permanentă a consiliului de conducere pentru continua perfecționare a stilului și metodelor sale de muncă, pentru întreținerea climatului de principialitate și exigență în colectiv, pentru stimularea inițiativelor personalului didactic și administrativ-gospodăresc din grădinițe.

Educ. ROZALIA GOIA
directoarea Grădiniței cu Program
Prelungit Nr. 21 din Tirgu Mureș

Obiective și sarcini concrete

În consens cu activitățile organizate sistematic de Inspectoratul Școlar al Județului Mureș pentru perfecționarea activității de conducere științifică, prin activitatea de planificare, organizare, îndrumare și control, colectivul de conducere al școlii noastre, sub direcția îndrumare a organizației de partid, și-a propus obiective și sarcini concrete, care să asigure mobilizarea și colaborarea tuturor factorilor în realizarea lor.

Pornind de la cunoașterea realității școlare, în activitatea de organizare a muncii am urmărit să asigurăm parcurgerea tuturor laturilor activității instructiv-educative din școală, prin repartizarea sarcinilor, în mod concret și echitabil, pentru fiecare cadru didactic. Considerăm că o expresie a unei planificări eficiente a muncii o constituie aceste sarcini concrete, pentru care am stabilit cite un responsabil, chiar dacă la realizarea lor este antrenat întregul colectiv. Pentru exemplificare, amintesc că sarcina școlarizării tuturor elevilor este urmărirea de învățătorii și diriginții, dar de realizarea ei răspunde un singur cadru didactic, care cunoaște, prin graficele de prezență, situația zilnică și prezintă, în fața colectivului de conducere, aspecte deosebite care apar în anumite colective de elevi. Asemenea responsabilități au fost stabilite pentru: conducerea activităților metodice, pregătirea suplimentară a elevilor, cercurile de elevi, munca cu părinții, legătura cu întreprinderea patronatoare, dezvoltarea bazei didactico-materiale etc.

Planificarea muncii metodice a urmărit ca în desfășurarea acesteia să se rețină caracterul descriptiv al temelor dezbătute, considerînd că, pe lângă aprecierea și explicarea unor metode și procedee utilizate în activitatea didactică, este important să le cunoaștem și, mai ales, să le aplicăm pe acelea care în condițiile școlii noastre au eficiență maximă, manifestată în rezultatele bune și foarte bune obținute de elevii noștri.

Am acordat, de asemenea, importanța cuvenită activității de control, acțiunilor propuse spre realizare a muncii fiecărui cadru didactic, pe baza planurilor săptămânale, dar și a analizelor concrete care au vizat, pe de o parte, evidențierea succeselor obținute, pe de alta, stabilirea măsurilor ce se impun în vederea eliminării unor neajunsuri.

Considerăm că activitatea de conducere științifică a școlii trebuie să urmărească asigurarea unui climat de muncă favorabilă desfășurării unei activități de calitate. În școala noastră, fiecare învățător și profesor este apreciat în fața întregului colectiv pentru efortul depus în realizarea deciziilor conducerii școlii. Activitatea de conducere pe care o desfășurăm urmărește să creeze și să stimuleze încrederea colectivului în capacitățile creatoare ale cadrelor didactice și convingerea că orice sarcină realizată cu conștiințozitate și competență contribuie la ridicarea prestigiului școlii noastre.

Activitatea directorului de școală a fost orientată cu competență, prin acțiunile metodice organizate de inspectoratul școlar, schimburi de experiență în unități școlare din municipiul Sighișoara și zonă, sesiuni de comunicări științifice, analize ale activității desfășurate într-o anumită etapă a anului școlar. Din acestea s-au desprins numeroase concluzii.

Pe baza lor, am considerat că, pentru activitatea școlii, este necesar să realizăm un sistem unitar, încheșat, al muncii educative, conceput de conducerea colectivă a școlii, pentru a asigura înarmarea tinerei generații cu tot ceea ce are mai valoros gîndirea umană, cu marile cuceriri ale științei și culturii contemporane, cu cea mai înaltă concepție despre lume și viață — materialismul dialectic și istoric. Am considerat, de asemenea, că realizarea acestui sistem unitar presupune coordonarea tuturor factorilor educativi — școală, organizație de pionieri, familie, opinia publică.

Apreciînd că traducerea în viață a documentelor de partid și de stat este posibilă numai prin cunoașterea aprofundată a acestora, în adunarea generală a cadrelor didactice, biroul consiliului de conducere al școlii a propus, spre studiu și dezbateri, tema: „Modalități eficiente de integrare a documentelor de partid în activitatea cu elevii”, acțiune care a determinat din partea cadrelor didactice un interes deosebit pentru selecționarea — în funcție de particularitățile elevilor, de cerințele programelor școlare și de obiectivele din învățământ — a ideilor și metodelor celor mai potrivite de integrare a documentelor de partid în activitatea școlară. S-a realizat, astfel, o contribuție mai mare din partea fiecărui învățător și profesor la îmbogățirea conținutului științific, educativ al lecțiilor, la orientarea ideologică clară, la educația comunistă a elevilor. Sarcini concrete au fost prevăzute și pentru unitatea de pionieri din școală, care a urmărit creșterea răspunderii fiecărei grupe și a fiecărui dețetament în antrenarea pionierilor la îndeplinirea cerințelor școlare, prin forme și modalități specifice: concursuri pe diferite teme, întîlniri cu reprezentanți ai oamenilor muncii din întreprinderea patronatoare, vizite și excursii școlare etc.

Experiența acumulată în activitatea de conducere a școlii ne-a condus, de asemenea, la concluzia că elementul esențial de la care trebuie să pornim în realizarea obiectivelor muncii educative este o bună structurare a sistemului de cunoștințe științifice care urmează să fie transmise în procesul de învățământ. Cunoșcînd obiectivele propuse în planul general de muncă al școlii, în programul unitar al muncii educative, fiecare cadru didactic are, la rîndul lui, sarcina să stabilească obiectivele specifice, în planificarea materiei (pentru fiecare obiect de învățământ), în întocmirea proiectelor de tehnologie didactică. Prin asistențele la lecții, conducerea școlii urmărește modul în care cadrele didactice își realizează obiectivele operaționale propuse.

În acest an, consfățuirile cadrelor didactice au însemnat, pentru colectivul școlii noastre, prin documentele prezentate de Inspectoratul Școlar Județean Mureș și prin schimburi de experiență care a avut loc, un prilej de aprofundare a orientărilor și sarcinilor desprinse din documentele de partid și de stat, un moment de bilanț al rezultatelor muncii noastre și, deopotrivă, de angajare a noastră responsabilă în activitatea de instruire și educare pe care o vom desfășura în anul școlar 1986—1987.

Prof. EMIL REGMAN
director al Școlii Nr. 5 din Sighișoara

MIRCEA CEL MARE ÎN ISTORIOGRAFIA ROMÂNEASCĂ

Respectat și lăudat, chiar de dușmanii săi, care-l considerau: „regele regiilor din țările creștine de pe vremea sa”, „unul din monarhii celebri din țările ne-credincioase (creștine) din acea vreme”, „un ghiaur (creștin) tare viteaz” sau „cel mai viteaz și cel mai ager dintre principii creștini”, Mircea cel Mare a rămas în istoriografia noastră ca unul dintre cei mai de seamă voievozi din trecut.

Nicolae Iorga a relevat mai întâi calitățile de diplomat ale lui Mircea cel Mare, care „nu s-a lăsat condus nici de amintiri, nici de legături de alt domeniu decît al politicii singure. Creștin sau păgîn, catolic sau ortodox, vechi prieten sau dușman de ieri, erau numai elemente într-un calcul de o continuă exactitate care i-a îngăduit să mintuie în scaun cu hotărîrele stăpînirii sale respectate de oricine, nu prin forță..., ci prin marea lui, pricepere de a întrebunța oameni și împrejurări”.

Toate eforturile lui Mircea cel Mare au urmărit un singur și nobil țel: să asigure independența Țării Românești: „Cu o deplină cunoaștere a realităților europene și a raporturilor de forțe, cu hotărîre și cu simțul măsurii, el a unit și condus eforturile tuturor pentru păstrarea independenței țării, temei esențial al dezvoltării poporului român în evul de mijloc al istoriei românești” (Dinu C. Giurescu).

Datorită acestei lupte eroice, „pe cînd celelalte state creștine din sud-estul Europei au căzut victimă cumplitei furtuni

musulmane, principatele românești le-au supraviețuit în greua luptă, urmîndu-și fără întrerupere o viață a lor proprie și stînd timp îndelungat în fruntea creștinătății ortodoxe, drept scut al Bisericii Răsăritului și adăpost al tradițiilor ei.” (D. Onciul).

De aceea, au remarcat alți istorici, „jertfa lui Mircea n-a fost zadarnică. Prin rezistența lui îndelungată, prin respectul pe care vitejia și priceperea lui au știut să le impună adversarilor, Mircea a păstrat ființa statului muntean. Este foarte mult, cînd ne gîndim că, în aceeași vreme, state mai vechi cum erau Bulgaria și Serbia cad — pentru o jumătate de mileniu — sub loviturile Semiluniei” (C.C. Giurescu).

Alți istorici au subliniat poziția deosebită la care a ajuns Țara Românească în vremea lui Mircea cel Mare: „Sub conducerea lui Mircea cel Bătrîn, Țara Românească se înalță în rîndul unor mari puteri prin întinderea nouă a teritoriului ei și prin reformele ce întăriseră paralel forța ei internă, prin politica de colaborare a domnului său cu vecinii și prin simpatia activă pe care aceștia i-o arătau.” (B.T. Cimpina).

Poziția cu totul deosebită a Țării Românești în relațiile sale externe a avut la bază, în mod firesc, o înțeleaptă politică internă: „Solicitudinea lui (Mircea) pentru prosperitatea și organizarea țării înăuntru, cum și pentru relațiile politice și comerciale cu statele din împrejur, soliditatea lui părintească pentru popor și

oaste, în lunga și înțeleapta lui domnie, a dat tînărului principat acea consolidare înăuntru și acea putere de rezistență în afară care l-au făcut să se poată menține și în furtunile următoare.” (D. Onciul).

„Mircea n-a fost numai un luptător; el rămîne pentru istorie unul din marii meșteri organizatori, i-am spus un bun gospodar român, nu numai un adunător de pămînt românesc, dar și un chibzuit orînduitor al acestui pămînt. Asemenea oameni în trecutul nostru se numeau cîitori și precum biserica are părinții ei, care i-au așezat temelile, și țările au pe ai lor, fără de care n-ar fi fost temelia tare a începuturilor.” (P.P. Panaitescu).

Lui Nicolae Iorga îi datorăm și un izbutit portret al lui Mircea, comandant de oaste: „cu sabia la coapsă e înfățișat el și pe zidurile Coziei și pe acelea mult mai modeste ale creațiunii sale din partea muntelui dincolo de Olt și astfel apare el și pe monete, incununat cu o coroană împăratească, dar în zale și cu mina pe plăsele armei de apărare a țării care-i fusese încredințată.”

Mircea a fost și un cavaler, care „n-a luptat contra nimănui dintre cei care nu se mai puteau apăra, n-a căutat să se răz-bunc asupra celor pe care nevoia-i aducea, ca la Rovine, pe urma oștilor turcești în pămîntul său, a căutat prietenii unde erau cu puțință și a cules moșteniri, ca în Dobrogea, unde se prezentau de la sine”, pe baza originii comune a locuitorilor celor două provincii românești. (N. Iorga).

Alți istorici, ca P.P. Panaitescu, au subliniat importanța relațiilor de colaborare dintre țările române în vremea lui Mircea a cărui domnie „stă la începutul solidarității românești în lupta împotriva turcilor, pentru independență și apărarea Europei”, Mircea fiind considerat „un protector” pentru Moldova și Transilva-

nia, un domn al tuturor românilor, am zice noi.

Recapitulînd, am putea spune că principalele merite ale marelui domn au fost bine scoase în evidență de C.C. Giurescu: „A fost viteaz în războaie; ce n-au putut face cavalerii înzăoși ai Apusului (La Nicopole — N.S.) și toți creștinii din Balcani a făcut singur. A fost strălucit diplomat, izbutind să devină centrul unui întreg sistem de alianțe și determinînd multă vreme situația internă a Imperiului Otoman. A fost un priceput gospodar, preîndeletnicirile care aduc bogăția, încheind tratate de comerț cu vecinii și favorizînd exportul produselor țării. A fost într-adevăr, un «mare voievod și domn», unul dintre cei mai mari pe care i-a avut neamul nostru. Cu adîncă lui pătrundere întemeiată pe cetirea continuă a vechilor noastre izvoare, cu geniala intuiție cu care l-a caracterizat, Eminescu, cunosătorul întregului trecut românesc, a simțit frumusețea acestei figuri, eroismul ei. Nu-i o intimplare, deci, că, pentru a slăvi epoca de glorie și de înălțare a neamului, a ales tocmai domnia lui Mircea. Ea înfățișează momentul culminant al dezvoltării istorice în Țara Românească în primele trei secole. Abia în vremea lui Mihai Viteazul vom mai avea încă un asemenea moment.”

În sfîrșit, de curînd Dan Zamfirescu arăta că Mircea a fost mare pentru că a asigurat un statut de independență hotărîtor pentru toată istoria ulterioară a românilor. „Căci fără el nu ar mai exista nici un domn, nici mare, nici mic, nici viteaz, nici cumplit, nici în altfel! O Țară Românească transformată în pașalic... ar fi curmat în fașă destinul Moldovei și l-ar fi pecetluit pe al Transilvaniei”. Este, fără îndoială, un merit istoric.

Dr. N. STOICESCU
cercetător principal
la Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”

În Cuvîntarea rostită la marea adunare populară din Capitală, prilejuită de deschiderea noului an de învățămînt, conducătorul partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, spunea: „Trebuie să ridicăm întregul învățămînt românesc pe o bază superioară din punct de vedere al nivelului de pregătire a tuturor specialiștilor, pentru că, pînă la urmă, numai nivelul de pregătire al muncitorilor, tîranilor, intelectualiilor, al întregului nostru popor va determina victoria noii revoluții tehnico-stiințifice și agrare”. Adunările generale ale oamenilor muncii din învățămînt de toate gradele, din acest an, se desfășoară sub semnul acestor mobilizatoare îndemnuri programatice și au loc la puțin timp după cel de al III-lea Congres al oamenilor muncii, înalt forum al democrației muncitorești revoluționare, care, după cum se știe, a dezbătut și a stabilit, cu profundă responsabilitate — în spiritul și pe baza istoricelor hotărîri ale Congresului al XIII-lea al P.C.R. — măsurile necesare pentru transpunerea în viață a Programului partidului de făcîrire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare spre comunism. Ampla cuvîntare rostită la acest înalt forum de conducătorul partidului și statului — adoptată ca program de muncă și acțiune al tuturor oamenilor muncii, al întregului popor — reprezintă și pentru lucrătorii din învățămînt un document de excepțională însemnătate. Pornind de la acest document și în conformitate cu sarcinile și orientările stabilite de întîiul Congres al științei și învățămîntului, precum și în lumina recențelor aprecieri și îndemnuri ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, formulate la impresionanta adunare populară din Capitală, cu ocazia deschiderii noului an de învă-

ADUNĂRILE GENERALE ALE OAMENILOR MUNCII DIN ÎNVĂȚĂMÎNT

țămînt, adunările generale ale oamenilor muncii sint chemate să analizeze și să aprofundeze întreaga problematică a muncii de instruire și educație, de formare a tinerii generații, stabilind în același timp măsurile ce se impun pentru ca învățămîntul românesc să fie permanent un învățămînt revoluționar, să se afle în primele rînduri ale luptei pentru nou. Experiența și practica ultimilor ani au arătat că buna pregătire și organizarea adunărilor generale constituie un factor important în creșterea calității muncii din colectivele didactice. Avem în vedere, în acest sens, atît conținutul și echilibrul raportului consiliului de conducere, prezentat în adunarea generală, concretizat și exigentă acestuia, cît și stabilirea, cu acest prilej, a unei temei comune — colaborării între toți factorii implicați — conducerea de școli, organizații sindicale, organizații de copii și tineret, unități economice, familii.

Adunările generale ale oamenilor muncii se desfășoară în perioada septembrie — octombrie a.c., după următoarea ordine de zi: 1. Raportul Consiliului de conducere și al organelor sindicale corespunzătoare, privind activitatea instructiv-educativă desfășurată în anul de învățămînt 1965—1966. 2. Planul general de muncă al instituției pentru anul de învățămînt și sarcinile specifice primului trimestru. 3. Programul unitar al acțiunilor culturale-educative și sportive pentru anul 1965—1967. 4. Informarea privind îndeplinirea și respectarea normelor de

protecție și igienă a muncii, măsurile ce se impun pentru îmbunătățirea acestei activități. 5. Tematica orientativă a adunărilor grupelor sindicale.

După cum se știe, în actualul cincinal, cei ce lucrează în învățămînt au de îndeplinit obiective și sarcini de mare răspundere. Ele au fost sintetizate cu maximă competență și clarviziune de către tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, președinte al Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, la Congresul științei și învățămîntului, unde s-a subliniat că școala românească de toate gradele are datoria să formeze oameni cu o înaltă pregătire de specialitate tehnică și profesională, cu un înalt nivel de cultură generală, aceștia reprezentînd factorul hotărîtor al îndeplinirii tuturor planurilor și programelor de dezvoltare economico-socială. Pentru aceasta, fiecare adunare generală va trebui să se constituie într-un prilej important de examinare critică și autocritică a activității desfășurate de cadrele didactice, de ceilalți oameni ai muncii din învățămînt, acționîndu-se, totodată, pentru generalizarea experienței pozitive, pentru înlăturarea neajunsurilor și integrarea organică a procesului instructiv-educativ cu cercetarea și producția și cu cerințele vieții. În vederea ducerii la îndeplinire a acestor importante sarcini, se vor stabili, cu acest prilej, măsuri concrete, pe colective didactice, pe categorii, pe domenii și oameni. De asemenea, în adunările generale ale oamenilor

muncii din învățămînt, se vor face referiri și la acțiunile comune organizate de Ministerul Educației și Învățămîntului și Comitetul Uniunii pe ramură, privind întrecerea socialistă și manifestarea metodic-stiințifică „Creativitate și eficiență în învățămînt”. În Cuvîntarea rostită la deschiderea noului an de învățămînt, referindu-se la întrecerea socialistă, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, arăta că numai întrecerea în industrie, în agricultură și în alte domenii nu este suficientă; în întrecere trebuie inclus și învățămîntul, deoarece el pregătește oameni și specialiști atît pentru producția industrială, cît și pentru cea agricolă. Tocmai de aceea, considerăm că în adunările generale este necesar să se facă propuneri concrete asupra modalităților de desfășurare a întrecerii în învățămînt, asupra găsirii celor mai adecvate căi și mijloace prin care această întrecere să-și arate roadele cu maximum de eficiență.

Adunările generale ale oamenilor muncii din învățămînt, devenite tradiționale, la fiecare început de an școlar, reprezintă momente importante în viața unităților de învățămînt și a fiecărui colectiv didactic. Ele trebuie pregătite temeinic de către colectivele de conducere din grădinițe, școli și facultăți, sub directă îndrumare a organelor și organizațiilor de partid și cu concursul nemijlocit al organelor și organizațiilor sindicale. Numai în felul acesta, adunările generale se vor desfășura cu randament sporit și își vor atinge multiplele și importante scopuri propuse.

MIHAI ALBICI
vicepreședinte
al Comitetului Uniunii Sindicatelor
din Învățămînt, Știință, Cultură,
Poligrafie, Presă și Edituri

Calitatea procesului instructiv- educativ: obiectiv prioritar al școlii

(Urmare din pag. a 5-a)

acestea trebuie să răspundă cerințelor actualei revoluții tehnico-stiințifice. „Avem în vedere preîntîmpinarea fenomenului de pierdere școlară și asigurarea unei foarte bune frecvențe a elevilor, perfecționarea organizării, planificării și conducerii întregului proces educațional, modernizarea activităților instructiv-educative în învățămîntul preșcolar, primar, gimnazial și liceal, realizarea unor rezultate superioare în colaborarea dintre toți factorii implicați în procesul de educație a tinerii generații.

Pe baza unor analize efectuate în anul precedent asupra școlarizării și frecvenței elevilor, inspectoratul școlar a ajuns la concluzia că unele neîmpliniri ca: frecvența discontinuă a elevilor, neparticipări ale acestora la toate activitățile programate, pierderi școlare etc. s-au datorat, în principal, spiritului scăzut de angajare al unor consilii de conducere, directori de școli și cadre didactice care n-au adoptat, întotdeauna, o atitudine nouă, intransigentă, revoluțio-

nară pentru prevenirea acestor fenomene. De aceea, în acest an școlar vom diversifica formele de muncă și vom adînci controlul privind evidența tuturor copiilor de vîrstă preșcolară și școlară, a participării acestora la activitățile programate de unitățile de învățămînt, a unor schimbări privind populația școlară, precum și buna colaborare dintre factorii educaționali, în vederea organizării unor acțiuni eficiente pentru cuprinderea și menținerea tuturor elevilor la activitățile din școli. Pînă la 15 septembrie a.c., directorii unităților școlare au întocmit o evidență exactă a elevilor cu o școlarizare sau frecvență necorespunzătoare, ne-au prezentat-o, iar bilunar, ne vom informa asupra stadiului soluționării tuturor cazurilor.

Problema centrală care va polariza principalele demersuri organizatorice și de conținut, întreprinse în noul an de învățămînt de către inspectoratul școlar, o constituie generalizarea perfecționării și modernizării activității de predare-învățare.

Aplicarea tehnologiei didactice moderne, realizarea activităților proiectate în această concepție presupun, înainte de toate, cunoașterea temeinică a programelor și manualelor școlare, elaborarea, pe această bază, a obiectivelor operaționale și alegerea mijloacelor de învățămînt adecvate.

În acest scop, vom realiza perfecționarea stilului și metodelor de muncă ale cadrelor didactice, prin măsuri și acțiuni metodic-stiințifice inițiate la nivelul județului, al cercurilor pedagogice și al colectivelor metodice din școli, valorificînd, în acest sens, posibilitățile pe care le oferă apropierea județului de centrul universitar București, de antrenare, la toate acțiunile stabilite, a unor specialiști și cercetători din domeniile pedagogiei, științelor sociale, disciplinelor fundamentale și tehnologice.

Pentru toate disciplinele de învățămînt, acțiunile vor avea un evident caracter practic-aplicativ și demonstrativ și vor viza: la învățămîntul preșcolar, modalități concrete de participare a copiilor la toate activitățile comune care să conducă la formarea unor reprezentări corecte despre mediul înconjurător, la dezvoltarea capacităților intelectuale, precum și a priceperilor și deprinderilor de vorbire corectă; la învățămîntul primar

acțiunile de perfecționare vor avea o tematică axată pe modernizarea metodelor de implicare diferențiată a elevilor în lecții și în activitățile de sprijinire suplimentară, precum și pe metodele și procedeele de formare a priceperilor și deprinderilor de muncă independentă a acestora; la învățămîntul gimnazial și liceal, am întreprins acțiuni de reorganizare, redistribuire și restructurare a cabinetelor, laboratoarelor, atelierelor și microfermelor școlare, în ideea asigurării, pentru fiecare tip de activitate didactică, a mijloacelor de învățămînt necesare, a utilizării efective a acestora de către elevi și profesori.

De asemenea, vom urmări îndeaproape modul cum se reflectă în activitatea cadrelor didactice experiența pedagogică înaintată, în calitatea lecțiilor prezentate în cadrul acțiunilor de perfecționare, militînd și acționînd, permanent, pentru dezvoltarea spiritului revoluționar în munca tuturor educatoarelor, învățătoarelor și profesorilor.

Adăugînd la toate acestea și alte preocupări ale noastre pentru îmbunătățirea muncii, considerăm că vom reuși, în acest an școlar, să ridicăm calitatea pregătirii tuturor elevilor și, implicit, eficiența procesului de învățămînt din școlile județului nostru.